

KOREJOS PALIAUBU DERYBOS PRATESIAMOS

Lietuvoj žmogaus teisės pamintos

Tuo pat metu Jungtinės Tautos iškilmingai švenčia "Žmogaus teisių deklaracijos" sukaktį

PARYŽIUS (mūsų korespondento). — Gruodžio 14-18 d. VLIKo pirmininkas M. Krupavičius ir Užsienio Tarnybos Valdytojas prof. I. Brazaitis buvo atvykę į Paryžių. Apsvarstę drauge su delegacija, kuriai VLIKas yra pavadęs Lietuvos reikalais rūpintis J. T. O. Paryžiaus sesijos metu, jos veiklą ir J. T. O. posėdžių nuotakas, VLIKo atstovai rado naudingų dar padaryti, papildomus žygius, būtent.

1. Pareikšdamas visišką prietarimą Lietuvos ministro Washingtono p. P. Žadeiko drauge su kitų tautų atstovais pasisakyti apie deportacijas memorandumui ir jį lietuvių tautos vardu remdamas visa savo energija, VLIKas mano, kad žmogaus teisių pažeidimo aspektas turi būti dar plačiau apšviestas.

Todėl ryšium su J. T. O. iškilmingu žmogaus teisės Visuotinės Deklaracijos trijų metų sukakties minėjimu, jis dar įteikė J. T. O., pradedant nuo 1946, visų apie genocidą memorandumų rinkinį. Savo lydimame rašte VLIKas atkreipdamas dėmesį į mūsų tautos tragišką padėtį ir į laisvojo pasaulio pareigą susirūpinti nuolat pakartojamais žmogaus teisių prievartavimais, o taip jau JTO 1948 m. gruodžio 9 d. genocido konferencijos lauznyje ir 1945 m. bendros chartos nesilaikymu. VLIKas laiko savo pareigą prašyti:

a) kad kompetentingos JTO įstaigos paskirti komisiją ir ją įpareigotų prarasti kvotą vietoje, patikrinti dokumentuose išdėstytus faktus ir apie tai pranešti JTO pilnai;

b) kad Sovietų Sąjungos Lietuvoje vykdomi veiksmai, kaip prieštarauja JTO principams, būtų pasmerkti;

c) kad būtų ieškoma priemonių kaip užkirsti kelią tiems žalingiems veiksams ir atstatyti laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, kaip to geidžia visa tauta.

Dokumentus patiekdamas VLIKas pareiškia viltį, kad tam JTO dvasia ir tikslais pagrįstam prašymui bus duota aukšta parama visų tų, į kuriuos jis nukreiptas. Tas prašymas su visais priedais buvo įteiktas per jų sekretorius JTO sesijos pirmininkui p. Padilla Nervo ir JTO generaliniam sekretoriui p. Trygve Lie. Tokie pat dokumentai buvo įteikti visų JTO sesijoje dalyvaujančių laisvų kraštų delegacijų pirmininkams.

2. Imdamas domėn visų JTO sesijos darbų stebėtojų vieniną konstatavimą, kad joje apie sovietų užimtus kraštus nieko nekalbama, nepaisant apie pavergtų tautų Washingtono ir kitur padarytus žygius apie deportacijas ir kad, priešingai, Maskvos talkininkai ir jų klaidinami vakarų piliečiai yra užvertę tendencingais sovietų koncepcijos laiškais "už taiką" JTO įstaigas ir delegacijas, tuo būdu stengdamiesi nukreipti tautų atstovų akis nuo pavergtų tautų padėties, VLIKas ėmėsi dar kitos iniciatyvos: jis kviečia PLB atskirų kraštų ir visų organizacijų vadovybes kreiptis į JTO delegacijas raštais įro-

dančiais, kad visas sovietinis režimas yra ištisas ir nuolatinis nusikaltimas ir tt. ir tt.

(Vliko atsišaukimą "Sukilki-me prieš tylą ir klaidą" dedame atskirai).

Teko patirti, kad panašaus turinio raštu VLIKas rado tikslingu painformuoti kitų tautų kompetentingus atstovus ir taja VLIKo iniciatyva yra didelis susidomėjimas. Panaši mintis yra kilusi laisvųjų žurnalistų Federacijos Valdyboje Londone. Paryžiaus laisvų žurnalistų sąjungos valdyba savo ruožtu jau tarėsi ir dar tarsis "kaip pralaužti tylos konspiraciją".

Tremimai planuoti prieš okupaciją

"N. Y. TIMES" APIE GEN. SEROVO ĮSAKYMĄ, RASTĄ LIETUVOJE

WASHINGTONAS, D. C. — Didžioji Amerikos spauda kreipia visuomenės dėmesį į faktą, kad Sovietų Sąjunga, dar prieš Baltijos kraštų okupaciją, jau buvo Maskvoj išdirbusi planus, kaip ir kokius žmones likviduoti ir deportuoti, kada jie bus užimti pagal Stalino-Hitlerio susitarimą.

Medžiagos šiem tvirtinimams yra imta iš okupuotų šalių pabėgusių demokratinių vadų komitetų, kurie Washingtone įteigė bendrą biurą ir kuris neseniai išleido knygą "Human Freedom is Being Crushed". Į Jungtinių Rytų ir Vidurio Europos tautų komitetą, sakoma AP pranešime, įeina estai, latviai, lietuviai, čekai, vengrai, lenkai, rumunai ir jugoslaviai.

Gen. Serovo planas

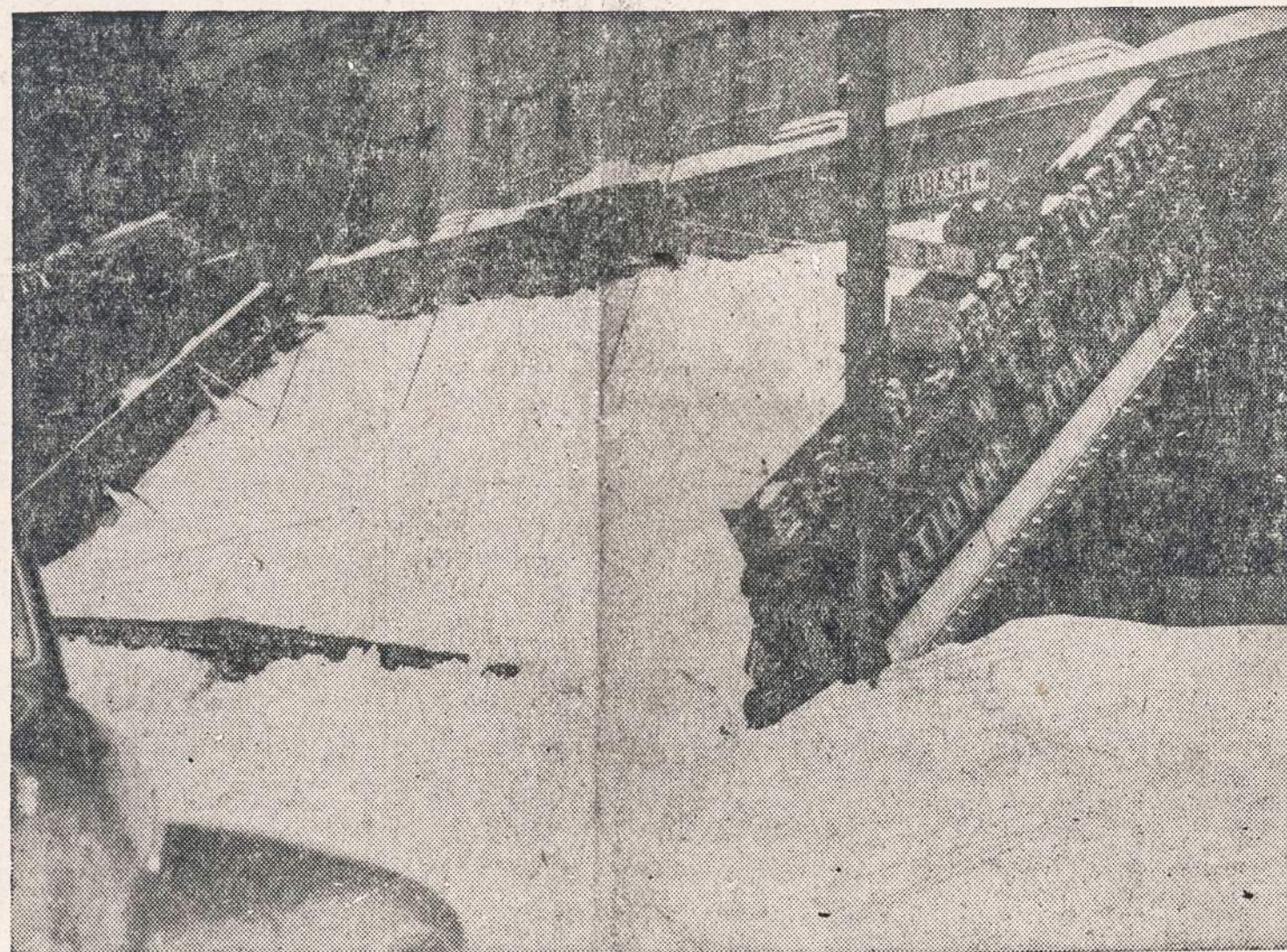
Komitetas, skelbdamas savo tvirtinimą apie iš anksto Maskvoj planuotą laisvųjų tautų naikinimą, remiasi tarp kita sovietų slaptosios policijos generolo Serovo planu, skirtu tik savo patikėtiniams, bet per karą su vokiečiais patekusių į lietuvių rankas.

Šis vadinamas Serovo planas, kuris jau ir anksčiau buvo skelbtas, tik dabar susilaukia tinkamą Amerikos visuomenės susidomėjimą. "New York Times" ir kiti didieji laikraščiai, skelbia savo skiltyse AP korespondenciją iš Washingtono, cituoja gen. Serovo slaptojo įsakymą, Vėliau, kada Lietuvos likimas ištiko ir kitas tautas, kaip Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Rumuniją, Bulgariją, Maskvos policijos elgesys, deportuojant ir naikinant svetimų tautų žmones, buvo vykdomas tais pačiais būdais, naudotais Lietuvoje ir pagrįstais minėtu Serovo įsakymu.

Hara-kiri auka

Detroit. — Jaunas japonų gydytojas, dr. Minora Wada, buvo rastas nusižudęs, "garbin-guojų" japonišku hara-kiri būdu (prapiudamas pilvą). Pa-liklame laiške jis atsiprašė Detroito gyventojus dėl išeikvotų pinigų.

Prieš trejetą mėnesių jis per Valstybės departamento tarp-

Eighth Street teatrui sniegas padarė nemažai nuostolių. Dėl sniego Kalėdų dieną susisiekimas Chicagoje buvo suparalyžuotas.

Iranas be pinigų

Teheranas, Iranas. — Šalis, turtinga tokiais gamtos turtais, kaip žibalas, artėjo į ūkinį banką, nes nacionalizavus žibalą pramonę, jos milijoninės pajamos sustojo, anglams atitraukus savo specialistus ir laivus.

Vyriausybė praneša, kad ji atšaukė iš užsienio 26 savo diplomatus, nebeturėdama kuo algų mokėti. Tarp atšauktųjų yra Irano ambasadoriai Londone, Romoje ir Delhi, ir ministras Briusely.

Tuo pat metu Mossadeh valdininkai ieško naujų žibalo pirkėjų, neišskiriant nė komunistinių kraštų. Čekoslovakija pažadėjusi pasiųsti į Teheraną savo komisiją, kuri susitartų dėl alyvos produktų pirkimo. Taip pat ir Jugoslavija, Egiptas ir Afganistanas yra susidomėjęs alyvos pirkimu Irane.

Bet visi šie kiekiai, kokius galėtų atsigabenti minėtos valstybės, neturinės žibalo gabenti laivų (tanklaivių), būtų tik maža dalis senojo, anglių tvarkyto eksporto.

Sunkvežimis su "atomais" susidūrė anglų miestely

HARWELL, Anglija. — Sunkvežimis iš čionykščio atominės energijos tyrinėjimo centro susidūrė pravažiuodamas gatve su kitu sunkvežimiu.

Kai kaimynystės gyventojai ėmė bėgti į nelaimės vietą, sveikas išlikęs šoferis parodė jiems pirštą į išbėgusį vandenį gatvėje ir ėmė šaukti: "Būkit atsargūs, pavojus gyvybei!"

Vanduo buvo su atominėmis radioaktyviomis dulkėmis. Buvo iššaukti iš atominės laboratorijos "atominio amžiaus" gaisrininkai, apsirengę specialiais rūbais ir apsišarvoję ypatingais įrankiais. Vanduo buvo apipiltas kokių tai skysčių ir apibarstytas baltais milteliais.

Tik po 3 valandų policija atidarė susisiekimą šia gatve.

ninkavimą buvo atvykęs iš Tokijo testis Amerikoje savo chirurgines studijas.

— Vengrijos pasiuntinybė Washingtone pranešė, kad jos vyriausybė sutiko paleisti 4 Amerikos lakūnus, sumokėjus Amerikai už juos \$120,000.

Vėliausios žinios

— Valstybės departamentas įsakė ambasadai Paryžiuje atimti užsienio vizą Williamui Pattersonui, kuris kaip "piličių teisų kongreso" sekretorius atvyko trugdyti Genocido konvencijos pritaikymą, aiškinamas, kad ir Amerika vykdo genocidą (tai yra išnaikinimą) prieš negrus.

— Komunistų paliaubų delegacija Korejoje pareiškė JT delegacijos atstovams, kad ir tarp JT pateiktų karo belaisvių sąrašų, komunistai neranda daug savų belaisvių, kurie, jų žiniomis, turi būti sąjungininkų rankose.

— Miami, Floridoje buvo bomba nužudytas kovos už negrų teises sąjungos pirmininkas Harry Moore, negras. Anksčiau buvo susekta šioje vietoje keletą pasikėsinimų prieš negrų namus ir žydų sinagogas. FBI deda pastangas susekti nusikaltėlius.

— Eduard Daladier, buvęs Prancūzijos ministris pirmininkas, II pasaulinio karo išvakarėse, 67 metų amžiaus, vedė prekybos laivyno ministerijos tarnautoją Jeanne Boucoiran.

— 36 įvairių įstaigų tyrinėtojai ieško tikrųjų priežasčių, dėl kurių įvyko West Frankfurte, Ill., kasyklose sprogimas, per kurį žuvo 119 angliakasių.

— Prezidentas Trumanas paskyrė George F. Kennan Amerikos ambasadoriumi į Maskvą, nežiūrint, kad komunistų organas "Pravda" aštriais žodžiais pasisakė prieš Kennan kandidatūrą.

Pavergtos tautos bendradarbiauja

PARYŽIUS. — Gruodžio 20 d. 7 tautų delegacija (estų, čekoslovakų, latvių, lietuvių, lenkų, rumunų ir vengrų) įteikė kolektyvinę notą lydimą vieno bendro memorandumo ir po vieną nuo kiekvienos atstovaujamos tautos p. Cohen, JT gen. sekretoriaus pavaduotojui.

Bendrojo ir paskirųjų memorandumų tekstai yra tie patys, kokie buvo tų pačių 7 tautų atstovų įteikti Washingtono Valstybės Departamentui ir kitų nekomunistinių kraštų pasiuntinybėms prieš kelias savaites.

Lakūnai paleisti

BUDAPESTAS, Vengrija. — Amerikos pasiuntinybė Buda-pešte gavo žinių, kad nuteistieji 4 Amerikos lakūnai jau netrukus galės išvykti iš Vengrijos. Yra pranešimų, kuriuose sakoma, kad lakūnai jau yra paleisti iš kalėjimo.

Valstybės departamentas paskelbė, kad vyriausybė sutinka mokėti \$30,000 už kiekvieną lakūną, jeigu jie bus tuojau paleisti ir galės grįžti į Ameriką.

Amerikoje atsirado piličių komitetai, norį surinkti iš žmonių pinigų, reikalingus lakūnams išpirkti. R. Yogeler, buvęs pats 17 mėnesių Vengrijos kalėjime, pasiūlė prisidėti prie pinigų rinkimo. Bet kaip iš Valstybės departamento pranešimo matyti, tas nebus reikalinga, nes pati valdžia sutiko mokėti.

Tėvažudžiai

LARAMIE, Wyo. — Šerifas Burnstad pranešė, kad Dean Henderson, 28 m. Kalėdų vakarą nužudė savo tėvus "iš gailėsčio".

Henderson, geležinkelietis, pasakojo šerifui, kad jam buvo gaila jo sergančio tėvo, kuris netrukus vistiek būtų miręs; dėlto jis jį nužudė šūviu į galvą. Jis galvojęs ir apie seną aklą motiną, kuriai būtų sunku vienai pasilikus; dėlto jis nutarė nušauti ir motiną, ką jis ir padarė.

Wallingforde, Conn, Terrance Saunders šeimoje įvyko Kalėdų dieną panaši žmogžudystė. Terrance Saunders, 45 m., parėjęs pavėluotai iš miesto, rado jo šeimą — žmona su trimis vaikais — jau bevalgančią. Už tai supykęs Saunders ėmė mušti žmoną, draskyti nuo eglutės papuošalus ir po to išmetė eglutę į kiemą. Jo vyresnysis, 18 m. sūnus, paleido į tėvą mirtiną šūvį, ir pabėgo iš namų tėvo automobiliu.

Užmušė 9 rusus

HONG KONG. — Kinijos antikomunistiniai partizanai sušprogdino sunkvežimį, važiuojantį per upę prie Kantonu. Sunkvežimis nuvirto į upę ir paskendo su 9 Sovietų Sąjungos technikais ir 32 kiniečiais.

Kitoj vietoj partizanai sušprogdino komunistų lokomotivą.

IKI NUSTATYTO LAIKO NESUSITARTA

Pagal komunistų paduotą sąrašą, trūksta 1,058 Amerikos ir sąjungininkų karo belaisvių

TOKIJAS. — JT vyr. armijos vadui gen. Ridgway buvo iš Washingtono prisiųstas leidimas prailginti mėnesiui laiko paliaubų pasitarimus, negalint šio klausimo išspręsti iki anksčiau nustatyto laiko, — gruodžio 27 d.

vą ir du vagonus, einant traukiniui netoli Hong Kongo pasienio.

Prie pasienio miesto Schunchun buvo nušauta 11 komunistų pasienio sargybinių.

Korejiečiai gavo už gen. Dean \$10

PUSAN. Koreja. — Pietų Korėjos policija paskelbė vardus dviejų korejiečių, kurie pardavė paklydusį amerikiečių generolą Dean komunistams už \$10.

Šie "judošiai", Han Doo Kyoo, 38 m., ir Chose Chong Bong, 22 m., yra paleisti iš kalėjimo už užstatą ir bus vėliau teisiami.

Apie gen. William F. Dean, 24. divizijos vadą, buvo plačiai rašyta, gavus iš komunistų JT karo belaisvių sąrašus. Iš jų paaiškėjo, kad gen. Dean yra karo nelaisvė. Iš pasikalbėjimo su vienu komunistų korespondentu paaiškėjo, kad gen. Dean, kovodamas su priešakiniais savo divizijos daliniais, buvo prie Teajon pereinantį metų liepos mėnesį atskirtas nuo saviškių. Jis klaidžiojo 20 dienų be maisto. Du korejiečiai pažadėjo jam parodyti kelią pas sąjungininkus, bet nuvedė jį į komunistų rankas. Už tai juodu gavo po 5 dolerius.

Karalius Faroukas linksta į Vakarus

MĖGINSIAS SUSITARTI SU ANGLIJA DEL SUEZO ZONOS

Cairo, Egiptas. — Karalius Faroukas paskyrė savo kabineto viršininku Hafez Afifi Paša, duodamas pagrindo platiems diplomatiniams spėjimams apie numatomą Egipto politikos pakeitimą ir dabartinio ministro kabineto pakeitimą.

Afifi yra Misr. banko prezidentas, buvęs užsienio reikalų ministru ir ambasadoriu Anglijoje. Mustapha Nahas (dabartinio premiero) šalininkų aktyse Afifi laikomas anglių sluoksniams artimu žmogumi, ir iš to daromos išvados, jog Faroukas yra linkęs geruoju susitarti su anglais dėl Suez kanalo ir su Vakarų bloku dėl Vidurinių Rytų karinės santarvės.

Kitas svarbus Farouko žygis yra, paskutinio ambasadoriaus, neseniai atšaukto iš Londono Abdel Fatah Amr, paskyrimas savo patarėju užsienio politikos klausimais. Šis patarėjas taip pat nematęs pasisekimo užvesto premiero Mustaphos Nahas politikoj, ir nacionalistų vadinamos provokanetiškų.

Šie du nauji paskyrimai rodo, kad nuomonių skirtumas tarp dabartinio ministro pirmininko ir karaliaus nuolata auga, ir kad karalius esąs pasiryžęs ieškoti taikių susitarimo kelių.

— Per Kalėdų šventes susisiekimo nelaimėse žuvo 516 žmonių.

JT ir komunistų delegacijos lapkričio 27 d., po ilgų ginčų susitarusios dėl skiriamosios juostos (demarkacinės linijos), kartu sutarė, kad ši juosta galios iki gruodžio 27. Iki to laiko nesusitarus, buvo tada nusistatyta, pradėti iš naujo svarstyti paliaubų juostą, prisilaikant fronto linijų.

571 mirę, nežiūrint jų pavardžių gyvųjų tarpe

Šimtams šeimų, kurios rado belaisvių sąrašuose savo artimųjų pavardes, bus naujos širdgėlos, patyrus, kad jų nebėra gyvųjų tarpe.

JT karinė vadovybė buvo didžiai nustebusi, gavusi tokį, palginti, mažą karo belaisvių sąrašą, apie 11,000 vietoj 120,000. Bet negana to, pradėjus tirti ir tuos 11,000, pasirodė, kad tarp jų ne visi yra gyvi. Dabar komunistai prisipažino, kad iš pateiktų karo belaisvių sąrašų reikia išbraukti 1,058 žmones.

Komunistai aiškina, kad iš jų 571 tikrai yra mirę, — pagal jų aiškinimą daugiausia nuo pačių sąjungininkų bombų ir kitokių karinių nelaimių. 155 esą pabėgę. Bet JT vadovybė atsakė, kad iš šio pabėgusių skaičiaus nė vienas nėra pasiekęs savo dalinių. Apie likusį skirtumą — 332 vyrus — komunistai nežino nė patys, ką pasakyti.

Išgąstingas pranešimas

JT delegacijos atstovai sako, kad šis komunistų prisipažinimas buvo jiems išgąstinga ir liūdna žinia. Komunistai nebūtų prisipažinę, jeigu JT atstovai nebūtų kruopščiai rinkę pačių komunistų skelbtų pavardžių įvairiomis progomis.

Kai komunistai galiausiai pateikė belaisvių sąrašus, JT delegacijos atstovai pastebėjo, kad sąrašuose nėra 1,058 karo belaisvių, kurie anksčiau įvairiomis propagandinėmis progomis buvo Kinijos ir Korėjos komunistų minimi pavardėmis.

Dabar jie atsakė: jie esą mirę, nužudyti JT lėktuvų, pabėgę, dingę, ir kitaip išsisukinėjant.

Mr. X Maskvoje nepageidauja

Maskva. — George F. Kennan, Amerikos diplomatas, paskelbęs vertingų straipsnių, pasirašydamas Mr. X, apie sovietų politiką ir jos santykius su Amerika, nėra pageidaujamas ambasadorius, rašo "Pravda", komunistų partijos organas.

Kennan remiąs prieškomunistines organizacijas, kaip Fordo fondą, kuris skiria lėšas rusų politiniams pabėgėliams. (George Kennan atstatytino iš Fordo fondo prezidento vietos lapkričio 23 d.).

George Kennan buvo minimas į laisvą ambasadoriaus vietą Maskvoj, bet po "Pravdos" pasisakymo matyti, kad jis tenai nepageidaujamas.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kova su žiema

Per Kalėdas iškritus dar 8,6 colio sniego, Chicagoje gruodžio mėnesio sniego danga sustorėjo iki 33 colių.

Antradienį ir trečiadienį miesto sniego valytojams reikėjo gerai susiminti, kad bent kiek pralaisvinus bent svarbesias gatves, kad jomis galėtų pravažiuoti automobiliai. Kadangi provincijos keliai daugiausia pasidarė nepravažiuojami, į miestą mažiau tegalėjo atvykti motoristų, o pačiame mieste daugelis vargo, įstrigę pripuosti gatvėse. Daug kam teko atsakyti ir nuo svečiavimosi pas pažįstamus dėl užpustyto kelių.

Autobusai ir tramvajai vėlavosi nuo kalnėdesimt minučių iki kelių valandų. Net ir priemiestiniai traukiniai gerokai buvo atsiliekę nuo tvarkaraščių. Jei daugiau nesnigs, CTA pareigūnai sako, jog miesto susisiekimas maždaug po dviejų dienų sunormalės.

Švenčių eismo nelaimės

Per šias Kalėdas čia mažiau važinėta, be to, vairuotojai buvo atsargesni ir važiuojo lėčiau, todėl eismo nelaimių būta mažiau negu buvo laukžiama.

Evanstone 76 m. amžiaus našlys Dameris mirė nuo širdies smūgio po to, kai jam teko 2 mylias važiuoti sunkiai pravažiuojamu užpustyti keliu. 45 m. Fleming, iš Lemont, buvo rastas negyvas savo apipustytame automobilyje netoli savo namų. Taip pat S. Kosek, 28 m., 1618 W. 73, rastas negyvas automobilyje ties 4340 S. Ashland. Manoma, kad jis užtroško nuo karkono monoksidu dujų. P. Delinsky, 73 m., 3237 S. 50th, Cicero, bekasdamas sniegą prie savo namų, mirė nuo širdies smūgio.

Saugojo kiną nuo komunistų

Chicago detektyvai buvo pašaukti į Midway aerodromą suvogti Dr. Song, Kinijos nacionalinės armijos majoro, žmonos. Ji, New Jersey gydytoja, skrido pas savo vyrą į Tokiją.

Dr. Song sako, jog jo žmona pakely klausinėje, jo nuomone, komunistiniai šnipai apie Formozą. Detektyvai įsodino Mrs. Song į lėktuvą, kuris išskrido į San Francisco. Ten ji vėl gavo policijos apsaugą.

Chicago universitetui trūksta milijono

Chicago universitetas 1950-51 metais turėjo pajamų iš įvairių šaltinių \$50,772,870. Šiemet išlaidos padidėjo, ir jos būsimosios 1 milijonu didesnės negu pajamos.

Todėl universiteto kancleris susirūpinęs, iš kur tą milijoną surinkti. Kaip žinia, universitetas laiko iš įvairių fondų, palikimų bei aukų, taip pat studentų mokesčių už mokslą, už kurį 1950-51 m. surinkta \$4,817,273, arba 9,5% visų universiteto pajamų.

Kancleris Kimpton tikisi ypač iš biznierių ir pramonininkų paramos, nes universitetas ruošiasi joms žmonių, ir už tai iš jų esą lauksina "atsiteisimo". Kancleris yra priešinąs pagalbai iš vyriausybės: viena, mažinant išlaidas, vyriausybė galinti savo pajamą universitetui apkarpyti; o antra, gaunant iš vyriausybės pinigų, universitetas galės netekti akademinės, mokyimo laisvės, nes valdžia galinti savo įtaką pareikšti mokyne.

Saulės ir mėnulio žetėmimai

Northwestern universiteto prof. Strand sako, jog 1952 metais bus du saulės ir mėnulio žetėmimai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Literatūros vakaras

Rašytojų Draugija gruodžio 23 d. suruošė literatūros vakarą buv. Tremtinių Namų salėje, kur atsilankė į šios rūšies kultūrinių parengimus įprastas kultūrininkų būrelis.

Draugijos pirm. Babrauskas atidaromajame žodyje priminė lietuviškosios knygos padėtį, kuri šiais metais čia esanti žymiai geresnė negu pernai. Tačiau tas neduodas teisės visuomenei jau nesirūpinti knygos bei kūrėjo rėmimu perkant knygas bei skiriant aukų literatūros bei premijos fondui. Visus materialiai nustebinęs garbingas Venecuelos lietuvių žygis — paaukojimas literatūros premijai \$1,500, nors net žmonės daug mažiau teudirba negu JAV.

A. M. Katiliškis pateikė kaledinį vaizdelį būdinga sau gyva ir vaizdinga lietuviškojo kaimo kalba bei charakteriais, o A. Baronas praeito karo vaizdely daugiau pabrėžė idėinę, žmogiškosios buities problemas. Puse. Feljetonistas A. Valentinas smagiai apnuogino kai kurių naujųjų ateivių dolerio vaikymąsi, užmirštant savo visuomenines bei tautines pareigas, o S. Tamulaitis paskaitė alegoriją. Be to, dar buvo paskaityti keli G. Tulauskaitės eilėraščiai, ir vakaras baigtas nepasirodžius visiems programos numatytiems autoriams, nes ir taip programa gerokai nusitęsė.

Roselandas

Pagalbos šauksmas.

Roselando Balfio 57 sk. valdyba kviečia visus gerasirdžius lietuvius, organizacijas ir jų atstovus dalyvauti Balfio piniginių vėjams atidaryme gruodžio 28 d. 8 v. v. parapijos salėje 10806 So. Wabash Avenue, o taip pat prisidėti prie sėkmingo vėjams pravedimo darbas, aukomis ir įvairiais patarimais.

Ypatinai kviečiami tie, kurie sutiks su aukų lapais, Roselando apylinkėje rinkti aukas vargšams, likusiems tremtyje, kur IRO global pasibaigus, jų laukia liudna ateitis, kaip dar niekada.

Roselando apylinkė garbingai pasirodydavo rinkliavų progomis. Tikimės, kad ir ši kartą susilauksime talkos kilniams tikslui.

Už prisidėjimą prie sėkmingo vėjams pravedimo iš anksto dėkojame. Valdyba

Jo užtemimai.

Vasario 10 d. mėnulio užtemimas bus matomas čia 6:03 — 7:15 val. vak. Kitas bus rugpj. 5 d., bet tebus matomas Australijoje ir Antarktikoj. Rugpj. 20 d. saulės užtemimas bus matomas Pietų Amerikoje.

STANLEY WEMBUTAS
5720 S. Mayfield Avenue
Tel. Portsmouth 7-3963

Mirė 1951 m. gruodžio 25 d. 6:35 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Šiauliu apskr., Sauklanų par. Amerikoje išgyveno 41 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Elzbieta, dukta Elzbieta Kriekel, žentas Henry; sūnus Stanley Jr. ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje paliko sesuo Zofija Wembutaitė.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4330 South California Ave. Šeštadienį, gruodžio 29 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš kopl. į St. Symphora parap. bažnyčia, o po gedulų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Stanley Wembutas giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieta: žmona, Duktė, žentas ir kiti giminės.

Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

Nutautimas ir kalba

Paskaita apie nutautimą ir kalbą bus skaitoma mokytojo lituanisto I. Serapino Lietuvių Kalbos Draugijos susirinkime gruodžio 29 d., ateinantį šeštadienį, 7 val. vak. Hollywoodo salėje, 2417 W. 43rd St.

Kviečiami atsilankyti norintieji įstoti į draugiją ir svečiai. Lietuvių Kalbos Draugijos tikslas — lietuvių kalbos palaikymas ir tobulinimas. Kiekvienas tam tikslui pritaria gali būti jos narys.

LKD Valdyba

LINAS A RUKAS GIMĖ

Paspaudus šaltiams ir pradėjus sniegui pustyti, Chicagoje gimė Linas Antanas Rūkas. Tai yra poeto, artisto Antano Rūko ir jo žmonos antrasis sūnus. Pirmojo sūnaus vardas yra Dobilas.

Liną gimė gruodžio 14 dieną. Kaip sūnus, taip ir motina gerai jaučiasi. Jiedu jau namie. Ponia Rūkienė rūpinasi šeimos reikalais, o Antanas Rūkas dirba.

Linkime visai Rūkų šeimai sveikatos, o pačiam Rūkui daug energijos.

Draugai

VAINAUSKIENE NESVEIKUOJA

Ona Vainauskenė, Moterų Draugijos Apšvieta ligonių lankytoja, paskutiniu metu nesveikuoja.

Kalėdų metu artimųjų ir šeimos narių draugijai Vainauskienė minėjo savo gimtadienį. Minėjimo metu ji nebuvo labai stipri.

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą "Classified" skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIENOSE. Jis reikia aiškiai parašyti ant lapo popieriaus ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apsaikauoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį. Kas nesusipėja laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti CANAL 6-5500, pasakyti, kad norite paskelbti skelbimą ir pranešti skelbimo turinį. NAUJIENŲ tarnautojos ji užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas.

Skelbimai turi pasiekti dienraštį prieš 4 val. vakaro, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojau NAUJIENOSE. Šeštadieniais skelbimai priimami iki 12 val. Sekmadieniais — iki 11 val. ryto.

KAZIMIERAS MIKULIONIS
(gyveno 1632 S. 49th Ave., Cicero, Ill.)

Mirė 1951 m. gruodžio 24 d. 12:00 dienos metu, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Suvalkų rėdyboje, Kalvarijos valsč., Lubavo parapijoje. Amerikoje išgyveno 47 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Ona; trys anūkai: Dolores, Richard ir Ruth; marta Minnie; sesuo Anastazija Atkelskienė, jos vyras Ksaveras ir jų šeima; dvi svogerkos: Olesė Gelumbauskienė ir jos šeima ir Bronė Karneckienė, jos vyras Frank ir jų šeima; svogeris Joseph Vaise ir jų šeima, Kalifornijoje ir daug kitų gimininių ir draugų.

Kūnas pašarvotas Antano Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Penktadienį, gruodžio 29 d. 8:30 v. ryto bus lydimas iš koplyčios į šv. Antano parap. bažnyčia, o po gedulų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Frank Jūsio giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieta: Dukterys, Zentai, Sūnus, Marčios, Anūkai, Svogeriai, Svogerkos.

Laid. Direkt. A. Petkus, Tel. TOWNhall 3-2109.

TRUMPAI

—Lietuvos Konsulas Petras Daužvardis kalba Amerikos Legiono Post Commander's Klubo (Chicagoje) pobūvyje gruodžio 27 d. Dariaus—Girėno posto salėje. Kalbos tema "Lithuania undss the soviet occupation".

—K. Požeraitis, V. Proščiu-naitis ir J. Augustaitis — Vaiciūnienės kūriniai bus skaitomi moterų literatūros, dainos ir muzikos šventėje Chicagoje.

—Dainavos ansamblio vadovybė atsiuntė "Naujienoms" sveikinimus Kalėdų ir Naujųjų Metų progai.

—Stella Martinez iš Arizonos parašė savo pažįstamai į Chicago laišką, prašydama jai užsakyti "Naujienas", be kurių jai esą nuobodu. Stella yra lietuvaite tremtinė, prieš trejus metus dar Vokietijoje išteikėjusi už amerikiškio. Dabar ji gyvena saulėtojoje Arizonoj ir augina gražų sūnelį Marijoną. (M. G.)

—Prof. D. Krivickas šiomis dienomis išvyksta į New Yorką, kur jis gavo tarnybą.

—Juzė Daužvardienė Com monwealth Edison Co. moterų informacijos sekcijos kalediniam susirinkime ir priešpiečiuose gruodžio 20 d. kalbėjo apie Kalėdas Lietuvoje seniau ir dabar.

—Ona Gailius, buvusi 18 ir Bridgeporto apylinkės verslininkė, labai sunkiai serga. Jau ketvirtas mėnuo kaip ji tegali judėti vežiojamoji kėdėje. Jos dukrelė Onytė gražiai savo mamytę prižiūri. P. Gailius yra Chicago Lietuvos Draugijos narys, gyvena 10923 S. Homan Ave. (Draugė).

—Steponas Dambro atsiuntė "Naujienoms" sveikinimą ir reiskia padėką laikraščiui už gerą patarnavimą visuomenei.

Moteris, nuo kurios pabėgau

Tik ką išėjo iš spaudos J. Jazmino novelių rinkinys viršuj paminitu pavadinimu. Knyga yra 94 puslapių, kainuoja \$1.00. Joge yra išspausdinta 11 nepaprastai įdomių ir lengvai skaitomų novelių. Knygą puošia skoningas viršelis. Knygą galima gauti NAUJIENOSE arba pasiuntus vieno dolerio čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St.,
Chicago 8, Illinois.

KAZIMIERAS MIKULIONIS
(gyveno 1632 S. 49th Ave., Cicero, Ill.)

Mirė 1951 m. gruodžio 24 d. 12:00 dienos metu, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Suvalkų rėdyboje, Kalvarijos valsč., Lubavo parapijoje. Amerikoje išgyveno 47 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Ona; trys anūkai: Dolores, Richard ir Ruth; marta Minnie; sesuo Anastazija Atkelskienė, jos vyras Ksaveras ir jų šeima; dvi svogerkos: Olesė Gelumbauskienė ir jos šeima ir Bronė Karneckienė, jos vyras Frank ir jų šeima; svogeris Joseph Vaise ir jų šeima, Kalifornijoje ir daug kitų gimininių ir draugų.

Kūnas pašarvotas Antano Petkaus koplyčioje, 1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Penktadienį, gruodžio 29 d. 8:30 v. ryto bus lydimas iš koplyčios į šv. Antano parap. bažnyčia, o po gedulų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Kazimiero Mikulionis giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieta: žmona, Anūkai, Marti, Sesuo, Svogerkos, kitos Giminės.

Laid. Direkt. A. Petkus, tel. TOWNhall 3-2109.

"NAUJENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RAŠTUS.

Pačios pigiausios kainos tiktai

NAUJIENŲ skaitytojams ir jų draugams, norintiems pirkti TELEVIZIJOS APARATUS, ŠALDYTUUVUS, SKALBIAMASIAS MASINAS, DŽIOVITUUVUS, LYGINITUUVUS IR KITAS NAMŲ PRIEMONES BEI BALDUS.

Norintieji platesnių informacijų turi užpildyti šį kuponą ir pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____ Valstybė _____

Telefonas numeris _____

LIUDĖSIO VALANDOJ
Sąskaita
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašinė koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICCERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YARDS 7-1741 ir BISHOP 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BISHOP 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVICIUS
4848 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3819 S. LITUANICA AVE. Tel. YARDS 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3854 S. HALSTED STREET Phone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SŪNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YARDS 7-3401

PRANESIMAI

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

MARQUETTE PARK Namų Savininkų Organizacija šaukia priemonę susirinkimą ketvirtadienį, gruodžio 27 d., 7:00 val. vakaro Friendly svetainėje, 2548 W. 69th St. Malonėkite visiems atsilankyti, nes bus rinkimas naujos valdybos 1952 m. ir yra daug kitų svarbių dalykų apsvartytumi.

Frank Bakutis, nut. rašt.

KALĖDŲ EGLUTĖ.
Š. m. gruodžio 30 d., 3 val. po pietų Brighton Parko liuanistinė pradžios mokykla parapijos salėje rengia Kalėdų eglutę, kurioje bus ne tik vaidinimas, giesmės ir deklamacijos, bet ir iš Lietuvos atkeltas Kalėdų Senelis. Kviečiame ne tik vaikučius, bet ir suaugusius ateiti pažiūrėti, ka vaikučiai parodys.

Tėvų Komitetas ir Mokytoja.

Chicago Lietuvos Klubų ir Draugijų 1951 m. Valdybos

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFIT CLUB VALDYBA 1951 METAMS: Pirmininkas Larry Lubik, 2602 W. 47th St.; Vicepirmininkas W. Butkus, 4012 Archer Ave.; Nut. rašt. P. J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. Calumet 5-9191; Finansų rašt. Adela Burba, 6328 S. Eggleston Ave., tel. DO. 3-5165; Kontr. rašt. A. Kvedaras, 4248 S. Maplewood Ave., kasos glob. Alfons Masilius, 3252 South Halsted Street, telefonas Victory 2-7319; kasiarius K. Kazlauskas, 4528 S. Spaulding Ave.; maršalka F. Sova, 4201 S. Maplewood Ave.; koresp. Anton Jusas, 2131 W. 24th St., telefonas FR. 6-4416; daktaras-kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave. Susirinkimai įvyksta trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 1 val. popiet, Hollywood svet. 2417 W. 43rd St. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis nuo 16 iki 55 metų amžiaus.

JONISKIEČIŲ L. ir K. KLUBO VALDYBA 1951 METAMS: Pirmin. John Gasparaitis, 5356 So. Richmond St.; Vicepirmin. Mrs. Estella McNamee, 6802 S. Maplewood Ave. HE 4-3555; Nut. rašt. Joseph Ketarakis, 3217 So. 53rd Ct., Cicero, Ill.; Fin. rašt. Frank Cepulis, 3510 W. 63rd St., Republic 7-0243; Izdininkas Joseph C. Vebell, 6447 South Emerald Ave. Englewood 4-4800; Izdo globėjas Mrs. Juliana Balsienė, 10431 S. Campbell Ave. BEverly 8-2852; Tadas Kazimeraitis, 4344 S. Washenaw Ave.; Koresp. Mrs. Estella McNamee, 6802 So. Maplewood Ave. HEMlock 4-3555.

SUSIRINKIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIGADĖ VALDYBA 1951 METAMS: Pranas Dikšas, pirm.; S. Kunievičia, vice-pirm.; A. Kaulakis, nut. rašt.; 3247 Emerald Ave., DAnube 6-1126; Thomas S. Janulis, fin. rašt., 3430 So. Morgan St., Yards 7-4863; Petras Balsis, izd., 5653 S. Throop St.; G. Daraska, izdo glob.; J. Stumbras, maršalka; K. P. Gugis, advokatas. Susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį antrą antradienį 7:30 val. vakaro Chicago Lietuvos Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. Priimami visi namų savininkai.

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1951 METAMS: Pirmin. Ant Jusas, 2131 West 24th St. FR 6-4410; Vicepirmin. John Gurgžda, 3944 So. Rockwell St.; Nut. rašt. W. Juška, 4443 So. Rockwell St., YA 7-4472; Fin. rašt. N. Wilcox, 4443 S. Rockwell St., YA 7-4472; Izd. J. Purniška, 2605 West 43rd St., LA 3-9623; Kontr. rašt. O. Svirtas, 7202 So. Fairfield Ave.; Koresp. A. Jusas; Maršalka Geo. Mitskus. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą antradienį, 7:30 val. vak., Hollywood Inn svetainėje, 2417 West 43rd Street.

LIETUVIŠKOS TEATRINIS KOS DRAUGYSTES RŪTOS No. 1 VALDYBA 1951 METAMS: Pirmin. Mary Andriūnas; pirm. pagalb. Albert Tamson; Nut. rašt. Frank Opulskas; Fin. rašt. Thomas Salkauskas; Kontr. rašt. Margaret Karis; Kasos pagalb. Elizabeth Tamson; Kasiarius Justin Yuskėnas; Dury sargas Tadas Selickis; Ligonių lankytojas Tadas Selickis; Teisėjas Joseph Bartkus; Teisėjo rašt. Elizabeth Tamson; Koresp. Frank Opulskas, 3955 Archer Ave.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose Gražiausias Gėles ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue PORTsmouth 7-9020.

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINČIA
Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių paguosimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telet. ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylantiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviems vėm s. Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu! Visas Pasaulio Daly
KVIETININKAS
Gėlės, Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

Los Angeles, Calif.

1951 m. gruodžio 2 d. turėjo įdomų pasikalbėjimą per Los Angeles televiziją Vl. Hriškevičius, vienas iš tremtinių lietuvių. Jis gyvena iš viešų paskaitų apie komunizmą. Jis yra kviečiamas įvairių amerikiečių klubų visoje Kalifornijoje. Už kiekvieną prakalbą gauna nuo \$25.00 iki \$75.00 atlyginimo. Per savaitę dažnai gauna 2-3 kvietimus

Gruodžio 2 d. įvykusiame BLF-o susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba iš: pirm. J. Uzdavinio, vicepirm. J. Mitkaus, sek. V. Varnausko, išd. H. Tumo ir nario V. Karaliaus.

Gruodžio 31 d. San Diego Lietuvių Klubas rengia Naujų Metų sutikimą p. Petrauskų namuose. Klubas buvo įsteigtas 1951 m. gegužės 1 d. "Lietuvių Dienų" pastangomis.

Sausio 27 d. Lietuvių Tautinių Šokių Grupė rengia vakarą su vaidinimu "Sužadėtinė" ir šokių programą. Vakaro pelnas skiriamas Vyt. Beliajaus fondui. Grupei vadovauja L. Zaičienė. Tautinių šokių grupė dažnai tarp švietimaučių demonstruoja lietuvių tautinius šokius. Pav. sausio 10 d. Knights of Columbus grupė pakvietė atlikti programą jų bankete.

"Lietuvių Dienų" gruodžio mėn. numeryje telpa daug aktualių iliustracijų, kaip antai — Amerikos Liet. Bendruomenės steigimo, BALF-o rinkliavos, red. Kardelio sukakties ir daugelis kitų — viso 40 naujų iliustracijų.

"Lietuvių Dienos" leidžiamos Los Angelyje Calif. (9204 S. Broadway). Vienas numeris prisiunčiamas susipažinimui nemokamai.

Pagerbtas dail. P. Puzinas

Pasadenos, Calif., meno klubas turi tradiciją kasmet pagerbti tą dailininką, kuris laimi "Popular Award" metinėje Madonų festivalio parodoje. Šiais metais šią premiją buvo laimėjęs dail. P. Puzinas už savo paveikslą "XX Amžiaus Madona". Todėl gruodžio 11 d. minėtas klubas suruošė jo pagerbimo vakarą su programa, kalbomis ir vakariene. Dalyvavo apie 250 žmonių. Kalbose buvo iškeltas dail. P. Puzino talentas ir jo kūrybos aukštasis meninis lygis. Jo paveikslas "XX Amžiaus Madona" buvo pakabintas pagerbimo salėje ir gražiai apšviestas. Atsakydamas į kalbas taip pat tarė žodį ir dail. P. Puzinas.

Dail. P. Puzinas vis nuolat tebekviečiamas duoti tapybos demonstracijas įvairiose vietose klubuose. Lapkričio 28 d. jis davė moters figūros tapybos demonstraciją Businessmen Art Institute ir tą paveikslą jiems dovanavo. Sausio 11 d. jis yra

pakviestas duoti demonstraciją kitame klube.

Šiuo metu dail. P. Puzinas dirba prie paveikslų "Trys vergai", kuriame nori simboliškai pavaizduoti trijų Baltijos tautų ištremtųjų į Sibirą likimą.

Lietuviai "Who's who on the Pacific Coast" knygoje

Neseniai išėjo nauja laida "Who's Who on the Pacific Coast", biografinis žodynas žymių asmenų Pacifiko pakrasty ir vakariniuose steituose, leidžiamas The A. N. Marquis Co. Chicagoje. Kiek galima spėti iš pavardžių jame iš lietuvių yra įtraukti tik trys: A. Skirys, "Lietuvių Dienų" leidėjas, J. Vitėnas, "L. D." redaktorius ir inž. R. A. Trumpis.

P. D-tas

Newark, New Jersey

Iš New Jersey Lietuvių Tarybos ir BALF veiklos.

Abidvi šios organizacijos veikia per penketą paskutinių metų sutartinai ir su visų pritvirtinimu. Čia nėra nei srovinių, nei kitokių nesuspriktimų, o taip pat puikiai sugyvena seniau ir vėliau atvažiuosieji. Bendrais Lietuvos ir lietuvių reikalais visų sutaria ir gyvai dirba — daugelis naujakurių įstoja į vietas ir centrinės lietuvių rimtesnės organizacijas.

Paskutiniu laiku NJL Taryba ir BALF savo susirinkimuose, patikrinę šių metų darbų, pastebėjo, kad dar nėra atlikę savo lietuviškas pareigas Lietuvos laisvinimo ir lietuvių šelpimo reikaluose. Todėl nutarė bendrai susitarus paraginti laisvais savo tautiečius, o ypačingai tuos, kurie dėl įvairių gyvenimo aplinkybių negali dalyvauti bendroje visuomeninėje veikloje.

NJL Taryba yra nutarusi 1952 m. Vasario 16 d. minėjimą suruošti vasario 10 dieną (kad nepakenktų NYL Tarybai, kuri ruošia vasario 17 d.). Būtų gerai, kad kitos lietuvių kolonijos, o ypačingai Harrison, Kearny ir Elizabeth, N. J., nesutapdintų savo pareigų su Newarko pareigimu.

Kaip visada, taip ir 1952 m. Vasario 16 d. minėjimas bus su atitinkama programa. Jau yra gauti pažadai iš žymių kalbėtojų ir jau dabar rūpinamasi sudaryti galimai geresnę meninę programą. Apie tai bus praneš-
ta vėliau, o tuo tarpu visi esate nuosirdžiai prašomi pasirostyti dalyvauti vasario 10 d. pietų (apie 4 val.) Vasario 16 d. minėjime. Būtų pageidautina, kad visos didesnės New Jersey lietuvių kolonijos suruoštų atskirus Vasario 16 d. minėjimus, arba būtinai dalyvautų kitų suruoštuose minėjimuose.

A. S. Trečiokas,
NJLT Sekretorius.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIE-NAS.

Detroit, Mich.

Konstitucijos kužymas

"Naujienose" Nr. — 285 p. V. Sudavas plačiai aprašė kaip smurtininkai padarė perversmą Lietuvoje gruodžio 17 d. 1926 m. Jiems nebuvo svarbu pasaulio demokratinė opinija. Revolveriais apsiginklavę, nakties metu užpuolė Lietuvos valdžią, kad ji atsistatydintų, o jų užnugarą jau naujas buvo "prezidentas" ir jo klika.

Kad tas atsitiko Lietuvoje ir kitose šalyse tik mes stebimės, bet ką jūs pasakysit, jeigu tas atsitiko Detroito SLA. 352-roje kuopoje gruodžio 2 d. š. m., atseit demokratinėje Amerikoje? Čia kiekvienas pilietis gerai žino, kad šios šalies tvarka remiasi įstatymais ir konstitucijos pagrindais yra šventas. Tais pagrindais tvarkosi visos šios šalies organizacijos, ar tai jos būtų fraternales, pašalpinės ar Insurance co. Taisyklė tvarka visiems vienoda.

Jeigu narys yra suspenduotas, t. y. po 90 dienų jis ketvirtą mėnesį tik užsimoka duokles, jo nario statusas yra pažeistas, o ypačingai, kai toks ponas užsimano runyti į valdybą, nes SLA konstitucija aiškiai nusiako apie tai. Rodos, kad ginčiję čia neturėtų būti. Bet atsirado Salomonų asmenys F. Motuzo, Brundzos, Naruševičiaus ir besivaržančio į pirmininkus Novasaičio, kuris buvo suspenduotas už nemokėjimą duoklių. Finansų sekr. perskaitė suspendavimo laiką, pirm. Semaška griežtai pasakė, kad kandidatą Novasaitį nepriima už tokį, nes antraip pats pirmininkas susikaltų prieš konstituciją. Manot, kad to užteko. Ne; Motuzas pareiškė: girdi mes rinksim Novasaitį, o įstatų SLA komisija vėliau išspręs! Gi senasis pirm. Semaška jau buvo perstatytas ir apsiėmęs palaikyti kandidatūrą. Tad kokiems paibeliams Motuzas stalo kitą ir laužo konstitucijos pagrindus kai yra pilnateisūs kandidatas, ypač senasis, tai statyti suspenduotą greta jo yra nepateisinamas pasielgimas.

Dar turu priminti, kad Noruševičius ir Brundza zujo — bėgojo po salę ir kiekvieną įeinantį narį traukė už skvernų kaž ką šnipšdėdami į ausį.

Kada karalius Salomonas nebuvo patenkintas savo tėvo, Dovydo palociu, jis užsimanė pastatyti savo garbei temple Jerusaleme, kad pasaulis jį respectuotų. Tam darbui atlikti reikėjo 13 metų. Jį Salomonas pavedė Phenicijonam ir kasmet Salomonas mokėjo jiems 220.000 bušelių kviečių ir — 1,800 galonų geriausios alyvos.

Na, o ką jis laimėjo? Nei kviečių, nei alyvos!

— SLA. Narys

Karjerinė savaitė

Meras Kennelly gruodžio 26-30 dd. paskelbė vad. "karjerinė savaitė". Tuo metu vyks Illinojaus technologijos institute konferencija, skirta jauniems žmonėms, kurie ieško patarimų, kaip sėkmingiau gyvenime verstis, susidaryti geresnę karjerą.

Apie 80 biznio, pramonės, pasilinksnių, sporto ir kitų sričių vadovų nemokamai teiks patarimus.

Detroit, Mich.

Vieša padėka.

Gruodžio 16 d. metiniame susirinkime Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubu buvo prisiminta apie Marę Overaitienę, kuri serga jau arti 14 metų. Klubo pirm. Chas Martin paprašė susirinkusius paaugoti pagal išgalę taip seniai sergančiai narei.

Po vieną dolerį ir po daugiau auokojo žemiau pažymėti nariai: John Gailis, Joe Macnis, Peter Bubnis, Loreise Wisniewski, Amelia Zubas, Mr. ir Mrs. H. Krause, Mr. ir Mrs. Ranges, Michael Masis, J. Sharka, J. Kameris Stinskas, Mr. ir Mrs. Geo. Kalbitis, Mary Blažinskienė, Mr. ir Mrs. T. Rinkus, Frances Vebrienė, Anna Price, Ant. Ramutis, Charles Martin, Joe Kazakevičius, Frank Stankevich, Magdalena Smith, Mrs. Yaruskas, Antanas Miškinis, Mrs. Sharka, Henry Kvietinskas, Ona Kamarauskienė, Mary Gai-

Junienė, Juozas Piliauskas, Mary Vaitkevičius ir Kazys Yakšis, Smulkų 83 c. Iš viso priimta 52.83.

Trūksta žodžių išreikšti kaip yra malonu jaustis ilgai ir sunkiai sergant, kada pasijunti, jog dar nesi savo draugų, klubo narių, visiškai apleista.

Šiuo tarsi širdingiausių ačių klubo pirm. Chas. Martin ir visiems aukojusiems draugams ir draugėms.

Marijona Overaitienė
serganti narė.

Pakrančių sargyba

turėjo darbo

Chicago's skyriaus ežero pakrančių sargyba šiais metais turėjo nemažą darbo. Jos vyrai turėjo teikti 228 besišaukiantiems pagalbos patarnavimus, peržiūrėjo 93 laivus, įteikė 3, 665 prekybos jūreiviams dokumentus ir ištraukė 93 lavonus iš vandens.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

JOS. F. BUDRIK, Inc.

JOSEPH F. BUDRIK, pres.
IR BENDRADARBAI

3241 So. Halsted St.

Chicago, Illinois

Budriko WCFL radijo programa nauju laiku nedėlidienio vakarais 7:30 P. M. Žymūs dainininkai ir gera lietuviška muzika.

SOTUS ALKANAM PADĖK!

AID OVERSEAS, Inc. 3133 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS DANUBE 6-3859

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—\$6.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. margarino
1 sv. kiaušienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—\$5.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocco
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—\$6.50

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocco
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—\$6.40

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių

1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocco
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
2 sv. cocco
1 sv. šokolado
4 1/2 sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25

E) 9 sv. gryn. kiaul. taukų \$5.25
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 8.00

SIUNTINYS Nr. 94

B) 8 sv. bičių medaus 5.00
E) 20 svarų cukraus 4.70
I) 5 svarai margarino 3.70

TAUPYKIT REGULIARIAI,
KAD TURĖTUMĖT PELNO...

TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago 8, Illinois

Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidurdienio.

SKAITYKITE TIK GERIAUSIAS KNYGAS!

Knygų Leidykla TERRA praneša, jog jau išėjo iš spaudos geriausioji 1951 metų knyga: Balio Sruogos KAZIMERAS ŠAPIEGA.

Knyga turi 276 psl. Viršelį piešė Albinas Bielskis. Tiražas 700 egz. Kaina \$2.50. Kas nori pradžiuginti savo artimuosius, tas švenčių progą juos apdovanoja šia knyga. Rašykite:

TERRA,

748 W. 33rd St., Chicago 16, Ill.
ir knyga bus kuo skubusiai išsiųsta. Platintojams duodama 30%.

JOSEPH GILL, Charman

RICHARD J. DALY

Vice Chairman

JOSEPH T. BARAN, Secretary

J. M. ARVEY

National Committeeman

REGULAR

DEMOCRATIC

ORGANIZATION

of Cook County

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS

PECIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-
MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI

Didžiausias Pasirinkimas

MAŽIAUSIOS KAINOS

Lengviausi Išmokėjimai

Baldai Padaromi

Pagal Užsakymą

PROGRESS

FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-4226

4183 ARCHER AVE.

Tel. Lafayette 3-3171

CHICAGO, ILL.

J. P. VARKALA

ir

F. H. SADAUSKAS

(Public Accountants)

VALSTIJOS REGISTRUOTI

AUDITORIAI

2401 West 63rd Street

CHICAGO 29, ILL.

WAlbrook 5-7711

3-AUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

—KETVIRTAD., GRUOD. 27, 1951

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA

3414 W. Roosevelt Road

KEdziai 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME

VISAME Mieste.

One coat Flat Paint. 12 gra- \$3.45

žiu spalvų ir baltas. Gal.

Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35

16 spalvų ir baltas. Gal.

Pervežu baldus

Chicagoje ir iš tolimesnių vietų

TURIU ILGĄ PATYRIMĄ

Juožas Naujokaitis

6819 So. Rockwell St.

CHICAGO 29, ILL.

Phone: WAlbrook 9-2099

Tel.: Virginia 7-9493

Moterims Trečiadienį

Lietuviškos maudynės

PAULINA RUSSIAN

TURKISH BATHS

ELECTRIC TREATMENTS

Overland Vapor Bath Cabinet

Ultra Violet-Sunshine and Infra

Red Light Radiations

Swedish Massage and Movements

C. LAURINOVICH & SON, Sav.

1657 WEST 45th STREET

(kampas So. Paulina St.)

CHICAGO, ILL.

TURIME DIDELI

PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ

LAIKRODŽIŲ

BRANGMENŲ

SIDABRINIŲ

INDŲ

SIDABRINIŲ

RADIO IR

TELEVIZIJOS

APARATUS

IR KT. PREKIŲ

Laikrodžiai

Pataisomi

Specialisto

John A. Kass

Duodama 1 metų Garantiją

Lengvais Išmokėjimais

JOHN A. KASS

4102 ARCHER AVENUE

(prie Mozart Street)

Tel.: Lafayette 3-8617.

Seniausia Lietuvių Jewelry

Krautuvė Brighton Parke

Isteigta 1915 metais.

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja

Maistinga Gyduolė

yra mišinys riešutų,

uogų, šaknų ir lapų;

ji yra vartojama nuo

visokių nervų ligų ir

nervų galvos skaudų,

nuo šalčių, nuo šalčio

lytiško silpnumo, grei-

to pavargimo, gera

nuo inkstų (kidneys) ir

dėl visokių vidurių

nesveikimų — išvermingas

maistas ir stimuliuojantis

tonikas. Nežiūrint kokia liga

sirgtumėt, šitame

mišiny yra pastiprinimų,

vartojama arbatos

formoje. Svaras \$8.00, pusė

svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.

414 WEST BROADWAY

South Boston 27, Mass.

VISKO UŽTEKTINAI

TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skal-

biamos mašinos, lovos, matrasai,

kilimai. Radijo, televizijos setai,

baldai vaikams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai

DIDELIS PASIRINKIMAS

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT

Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.

SEeley 3-4711

</

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išsiuntimą: 5c.
Viena kopija 30c.
Savaitė \$1.25
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsienioose:
Metams \$11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienuos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Churchillas Rengiasi į Kelionę

Po Naujų Metų Britanijos premjeras atvyks į Ameriką pasikalbėti su prezidentu Trumanu ir kitais administracijos atstovais. Pasiruošimai šitam pasimatymui yra daromi Londone. Pasiruošimai šitam pasimatymui yra daromi Londone. Pasiruošimai šitam pasimatymui yra daromi Londone.

Buvo girdėt, kad vienas svarbiausiųjų dalykų, kuriuos Winston Churchill ketina pasiūlyti JAV prezidentui, tai — pasimatymas su Stalinu. Britanijos konservatorių vadovas dar vis tiki, kad Trys Didieji gali greičiau išspręsti svarbiuosius pasaulio klausimus, negu žemesnio rango vyriausybės atstovai arba diplomatai. Apie pasimatymą su Rusijos diktatorium Churchillas ir konservatorių partijos vadai kalbėjo ir per Britanijos parlamento rinkimus, stengdamiesi įtikinti balsuotojus, kad šituo keliu būsianti užtikrinta tarptautinė taika.

Šitos minties jisai, matyt, dar vis nėra išsižadėjęs. Tačiau iš Londono pranešama, kad Churchillio bendradarbiai nesą tokie optimistai, kaip jisai. Net užsienio reikalų ministras Eden pataręs premjerui perdang nebrukti prezidentui Trumanui šito savo sumanymo, nes aplinkybės šiandien visai ne tokios, kaip buvo karo metų, kada velionis Rooseveltas, Churchillas ir Stalinas susitiko ir darydavo sprendimus apie viso pasaulio likimą. Tie laikai praėjo.

Asmeninę „didžiųjų“ vyrų diplomatija davė vaisių, kuriais nei Amerika, nei Britanija šiandien nesigėrėja. Ji patarnavo diktatūrai, o ne demokratijoms.

Antra vertus, Jungtinės Valstybės jau žino iš karto atpažinti, kad Stalinu duotas žodis neturi jokios vertės. Jisai prižada, norėdamas daugiau išsiderėti sau, bet savo prižadus jisai sulaužo, kai tik jie pasidaro jam nepatogūs. Prez. Trumanas nevažiavo nei į Maskvą, nei į kurią kitą Staliną parinktą vietą.

Taigi būtų geriau, kad, rengdamasis į kelionę, Churchillas užmirštų savo planą „pasimatyti su Stalinu“.

CARŲ IMPERIJA SU KAUPU

(APŽVALGA)

Rojus Mizara „Laisvėje“ glinašas neinas su Rusijos reakcininkais, kurie dar tebesvajoja apie didžiosios „nedalomos“ carų imperijos atgaivinimą. Girdi, nei jisai, nei jo bendraminčiai (Bimba, Prūseika ir k.) „niekad už carų imperiją nepasisakė“:

„Jei mes šiandien stovėtu-

me už carinę imperiją (tėsia Rojus), tai Amerikos valdantieji klasė mūs ne tik nepersiekiotų, o gerbtų, panašiai, kaip ji gerbia rusus caristus.“

Tuščius niekus čia tauzija Mizara. Amerikos valdžia jo nepersiekia. Pats faktas, kad jisai rašo, niekieno netrukdo-

mas, kvailiausias prasimany-mus apie „Amerikos valdančiąją klasę“, rodo, kad jisai visai be pagrindo apsimeta „persiekiojamu“ kankiniu.

Amerikos valdžia patraukė tieson kai kuriuos komunistų vadus už tai, kad jie nusikalto įstatymams, kurie draudžia skelbti, mokyti arba ruošti *persiekiojamą smurtą keliu* Jungtinėse Valstybėse. „Su Rusijos imperija tai neturi nieko bendra, nes šios šalies įstatymai *absoliučiai nesako nieko* apie tai, kokia turi būti Rusija, kas ją privalo valdyti ir t.t.

Todėl yra kvailiausias dalykas pasakoti, kad komunistai būtų „gerbiama“, jeigu jie stotų už „carinę imperiją“.

Mums neteko pastebėti, kad Amerika gerbtų „rusus caristus“. Bet yra visiems žinomas faktas, kad caristų siekimo atgaivinti senąją Rusijos imperiją, t. y. tą imperiją, kurios sienos apėmė didesniąją dalį Lenkijos, *Lietuvą, Latviją, Estiją* ir įvairias kitas žemes, atsiskyrusias arba atskirtas nuo Rusijos po Pirmojo Pasaulinio Karo, — *Amerika neremia*.

Jau prezidento Wilsono laikais Jungtinės Valstybės pasisakė už tai, kad *Lenkija būtų nepriklausoma*, ir šito savo nusistatymo jos laikosi iki šiol. Vėliau Jungtinės Valstybės pripažino *Pabaltijo valstybių nepriklausomybę*, kai jos atsiskyrė nuo rusų imperijos, įsteigė savo valdžias ir pasirašė taikos sutartis su Sovietų Rusija, kuri „visiems laikams“ prižadėjo joms gerbti jų suverenines teises ir nesikišti į jų vidaus reikalus. Net ir po to, kai Stalinas šituos Sovietų Lietuvos sulaužė, okupuodamas Prietuvos, Latvijos ir Estijos žemes Raudonosios Armijos jėgomis, Jungtinės Valstybės nesutiko atimti nepriklausomybės pripažinimą Lietuvai, Latvijai ir Estijai, bet, priešingai, *pasmerkė bolševikų smurtą prieš šias Pabaltijo tautas, kaip nedorą ir neteisėtą darbą*.

Taigi Amerika nelaiko Pabaltijo valstybių „nedalomos“ rusų imperijos dalim, kaip rusų reakcininkai. Argi Mizara galėtų to nežinoti? Kur tau nežinos — žino! Žino, bet per akis mulkina savo skaitytojus.

Aršesni imperialistai už rusų monarchistus

Už Pabaltijo šalių įjungimą į rusų imperiją stoja senieji carų imperijos garbintojai — *ir komunistai*. Skirtumas tarp jų tikslai tas, kad carinės imperijos šalininkai svajoja, jogei kada nors ateityje tą imperiją vėl valdys vainikuotas ir „Dievo pateptas“ valdovas, caras; o komunistai trokšta, kad ją visada valdytų Rusijos diktatorius — dabar Stalinas, o paskui jo įpėdiniai.

vimą, nes savo reikalamis tiek miško nereikėjo. Tėvas susitarė su Varėnos valsčiaus viršaičiu (buvo Kazilionis iš Varėnos), kad dalį malkininko miško valdžios nupirks valsčiaus patalpoms, raštininkui ir mokyklai apkūrenti visiems metams. Sutarta buvo kaina — 15 rublių už sieksnį malkų, iš kurių viršaitis paėmė sau (už biznio padarymą) 3 rublius nuo sieksnio. Kitaip valsčiaus malkų negalima buvo parduoti. Per šį sanderį, tėvas suartėjo su viršaičiu ir su juo sutarė, kad mane priims valsčiui kaip raštininko padėjėją, atseit, mokinį. Už mano darbą nebuvo skiriama jokio atlyginimo. Tai buvo labiau garbės tarnyba. Apie raštininko vietą ne svajoti neteko, nes buvau katalikas, o raštininku galėjo būti tik pravoslavas. Apie tikybos pakeitimą nebuvo kalbos ir nutariau mėginti kaip nors kitaip prasiūsti. Darbą aš pradėjau 1889 metais.

Varėnos valsčius

Tuometinis Trakų apskrities Varėnos valsčius buvo sudarytas iš 33 sodžių, 2 bažnytkaimių (Perloja ir Marcinonys, Varėnos miestelio ir poros dvarų bei poros bajorkaimių). Žemės Varėnos valsčiuje buvo labai blogos — vienas smėlis. Visame apskrityje jos buvo laikomos blogiausiomis. Žemėlapyje Varėnos valsčius atrodė kaip pailgas, palei Merkio upę besitęsias plotas. Iš šiaurės į pietus per Varėnos valsčių reikėjo važiuoti net 35 km. (apie 22 amerik. mylios), o skersai iš rytų į vakarus — 16 km. arba 10 mylių.

Žemės mokesčiai Varėnos valsčiuje buvo nedideli, — mažesni nei kaip kituose valsčiuose. Nors ir Varėnos valsčiuje pasitaikydavo lopai geresnės žemės (Matuizų, Sarapiniškių bei Druckūnų sodžiai), bet ir jiems

A. ŽILINSKO 75 METŲ AMŽIAUS PROGA

(Pabaiga)

A. Žilinskas Meriden, Conn., gyveno iki 1915 m. Tais metais JAV buvo viso 1,593 streikai. Vienas jų buvo visuotinis. Darbininkai reikalavo darbo valandų sutrumpinimo ir didesnio atlyginimo. A. Žilinskas buvo vienas iš uolių streiko rėmėjų. Dėl streiko jam teko nukentėti. Neteko darbo. 1916 m. persikėlė vėl į Waterbury, Conn., dirbti. Čia jau rado lietuvių visuomeniškai gerai įaugusius. Lietuvių jau gyveno apie 20 tūkstančių. Su jais rimtai skaitėsi vietos gyventojai. Jų tarpe lietuvių turėjo gerą vardą. Nors lietuvių tarpe buvo beraščių, bet jų nebuvo tiek daug kaip pas slavus, italus ir kitus. O be to, lietuvių siekė šviesos ir mokslo. Todėl kitų jie buvo gerbiama. Geriausiai lietuvių tada Waterbury gyveno su latviais. Latvių buvo mažai, tai kai kurie jų dalyvaudavo lietuvių pašalpinėse organizacijose.

5.

Waterbury A. Žilinskas išgyveno vienerius metus. Nesekmė lydėjo. Dėl streikų buvo persekiojamas. Anais metais pramonės įmonių savininkai vedė vadinamuosius juodus darbininkų sąrašus. Streikuose dalyvavę ir tokius sąrašus būdavo įtraukti ir vieni kitiems savininkai slapta jų pavardes pranešdavo. Gi Waterbury vienas katalikų veikėjas A. Žilinskas įskundė socialistus esant ir streike dalyvavus. Šito užteklo. Iš

bet komunistai faktiškai nori didesnės imperijos, negu senieji carininkai. Jie džiaugiasi, kad Stalinas aneksavo (prijungė prie Rusijos) šiaurinę Rytprūsį dalį su Karaliaučium, kuris jau yra pavadintas „Kalininogradu“. Jie visoms keturioms stotja už tai, kad Maskvos valdžioje pasilikūt Lenkija, Rytinė Vokietija, Vengrija, Rumunija, Čekoslovakija ir kitai Sovietų satelitai, nekalbant jau apie bolševikų pagrobtas žemes Azijoje.

Taigi komunistai stoja ne tik už didžiąją rusų imperiją tokio ploto, kokia ji buvo carizmo laikais, bet už *žymiai didesnę*. Jie yra aršesni imperialistai už senuosius rusų caristus!

Mizara prisimena, kad jisai ir jo bendraminčiai kitąsyk kovoję prieš carinį imperializmą, ir vienas jų, Prūseika, dargi dėl to nukentėjęs. Bet tai kaip tik ir yra blogiausia: *jie, vadina, virto renegatais ir pasidavėliais*.

Net padorūs liberališkai rusai šiandien nėra tokie atkaklūs lietuvių tautos priešai, kaip Mizara ir jo kompanija.

darbo buvo atleistas.

A. Žilinskas tą atsitikimą prisimena be jokios pagiežos. Skundiko kvailiuko būta, o jei jis buvo tokios žemos dorovės, tai kas su juo daryti? 1917 metais darbo ieškodamas A. Žilinskas išsikėlė į Bridgeport, Conn. Ir čia juoda ranka su rado. Vos 6 mėnesius turėjo darbą. Teko keltis į Brooklyną, N. Y., ir keisti darbo profesiją. Tada Brooklyne gyveno per 40 tūkstančių lietuvių. Lietuviai buvo gerai organizuoti. Veržlumo ir noro dirbti kupini. Sėkmingiausia ir judriausia buvo socialistų sąjungos kuopa. Ji turėjo keletą šimtų narių. Nariai buvo sudarę savo chorą, orkestrą, ruošė koncertus ir kitas įvairias išvykas. Jokia kita lietuvių organizacija aną metą taip teigiamai neveikė savo narių bendrą elgseną, kaip ją veikė socialistų sąjunga. Lietuviai socializmo idėjos skatinami, siekė mokslo ir šviesos, skaitė knygas, lankė knygynus, sekė savo periodinę spaudą. Lietuvių socialistų sąjungos įtakoję daug kas iš lietuvių metė lankę tavernas ir kitas abejotinas vietas, kurios be pinigų išviliojimo nieko kito žmogui nedavė. Šitam gražiam socialistų veikimui lietuvių darbininkų tarpe pakenkė komunistai. Vinco Kapsuko-Mickevičiaus įtakoję komunistai suskaldė socialistų sąjungą ir bendrai pakiškė socialistų darbą. A. Žilinskas tu sūkurio taip pat buvo paveiktas. Metams praslinkus, jis tuoj atsispeikė ir susigraibęs kur atsikėrė, rimtai su komunistais susirėmęs juos apleidė ir grįžo kur buvęs.

A. Žilinskas dėl sunkių darbo sąlygų buvo vieniems metams išvykęs iš Brooklyno, bet 1920 m. vėl grįžo ir darbo profesiją pakeitė. Tuomet nuėjo dirbti pas siuvėjus lygintoju. Brooklyne anuomet buvo lietuvių siuvėjų tinka sostinė. Čia lietuvių siuvėjų buvo per du tūkstančius. Lietuviai siuvėjai turėjo savo uniją, kurios veikėju buvo ir A. Žilinskas. Siuvėjų unija gyvuoja iki šių dienų.

1924 m. Gloveckio, Cibulskio ir kitų pastangomis Brooklyno lietuvių socialistai persiorganizavo ir pradėjo veikti kaip iš naujo. Komunistai dėl socialistų veikimo labai įtūžo ir pradėjo juos kur reikia ir nereikia įskundinėti. Jų skundai nuėjo vėjais. Tik viena, jie įrodė ir daug ką įtikino, kad komunistai kovoje su idėjos priešais nevengia jokių priemonių. Jos visos jiems tinka. O jos: klaspa, melas, provokacijos ir skundai.

A. Žilinskas iki šiai dienai yra vienas iš žymesnių socialistų veikėjų Brooklyne. Jis savo

draugų pavedamas, įvairiuose susirinkimuose, kartais kitose organizacijose jiems atstovauja. Jis yra buvęs Lietuvių Socialistų Sąjungos Centro komiteto nariu. Štai kai organizavo si BALF, A. Žilinskas socialistų sąjungos centro komiteto nutarimu siunčiamas toje bendroje visų lietuvių organizacijose savo idėjos draugus atstovauti. BALF A. Žilinskas buvo vienas iš pirmųjų direktorių ir tokiu išbuvo iki 1949 m. Tais metais dėl ligos iš tų pareigų pasitraukė.

A. Žilinskas yra parašęs nemažą korespondencijų saviems laikraščiams.

6.

1922 m. A. Žilinskas vedė Barborą Lapinskaitę. Ji gimė 1877 m. rugsėjo 23 d. Šiauliuose. Jai, kaip ir jos vyrai, ateinančiais metais pasibels į gyvenimo duris iš eilės 75 metai. Tai gražus amželis ir abiejų ne tučiomis praeitis. Turtinai turi abudu sukretoje praeityje ir įvairių visuomeninio veikimo kraitį. Jaunajai kartai turi ką palikti.

1924 m. Žilinskas įžengia į savus nuosavus namus. Tai tikrai svingingai nameliai. Kas juose nebuvo, kas juose nebuvo gražiai vaishinamas? Žilinskus namus gerai prisimena ir būvę tremtiniai. A. Žilinsko rūpesčiai ir jo pastangomis iš tremties šią Atlantą pusę pasiekę per dvidešimt šeimų. Veik visi jie die-ną ar kitą viešėjo pas Žilinskus. Kiti jų po keletą savaitių ten rado svetingą pastogę. A. Žilinskas nors ir mažai laiko turėdamas, ne vienam jų parūpino darbą. Ir kas įdomiausia: A. Žilinskas nė vieno jų nesiteiravo kokių įsitikinimų esąs, kokioms organizacijoms priklausąs.

West Frankfort, Ill. — Angliakasio James Fowler laidotuvis įvyko Kalėdų dieną. Jis buvo vienas iš 119, kurie žuvo Orient kasyklos eksplozijoje.

— Man pirmoje eilėje žmogus, savas brolis, o paskui jau visa kita.

Toks A. Žilinskas! Gi jo rūpesčių atvykusių tarpe visokių būta.

Ką Žilinskas dėl vietos ar kitų aplinkybių negalėjo pagloboti, tokius pavedavo pagloboti Žilinskienės sesutė Augustienė ir jos vyrai. Mat, Augustai Žilinskų namuose po vienu stogu gyveno. Jų būtų durys susidurę, Augustai tokie pat širdingi žmonės.

Nepaisant A. Žilinsko senyvo amžiaus, jis jaučiasi tikras jaunuolis. Nepraleidžia susirinkimų, kuriuose jis turi būti, arba yra kitų įpareigotas juos atsilankyti. Susirinkimų jis gyvas dalyvis. Kai reikia, sugeba ir moka savo mintis nuosakiai išdėstyti ir ten, kur reikia, užsispirti, bet ir moka susikalbėti. A. Žilinskas geras pasakorių. Jis mėgsta prisiminti praeitį ir jo žodžiais gražiai pavaizduoti, o kartais ir senas dainas padainuoti.

A. Žilinskas dabar turi Brooklyne dienraščio „Naujienu“ atstovybę. Pradžią darbo sunkoka. Bet A. Žilinskas savo margaime gyvenimelyje yra davęs įvairių kliūčių ir sunkumų nugalėjęs. Jis tikisi, kad ir „Naujienu“ ir jos leidinių atstovybės darbas pavyks išplėsti. Jis labiau, kad jis nelaukia iki pas jį kas ateis su spaudos reikalais. Kur reikia, jis eina ir į namus. „Naujienu“ skaitytojams tai didelis patogumas, nes čia vietoje gali sutvarkyti sąskaitas, jei tokias su „Naujienu“ turi.

A. Žilinskui ir jo tyliajai žmonai-draugei linkime ilgai gyventi ir viso kas suteikia palaimą ir džiaugsmą!

J. Vilks

K. SCESNULEVICIUS, Sn.

VARĖNOS VALSČIUJE CARO LAIKAIS

Mano tarnybinės karjeros pradžia

1887 metais, baigęs Trakų apskrities mokyklą, kuriuos programa lyginois keturioms gimnazijos klasėms, aš grįžau į gimtąjį Dziakciurių sodžių pas tėvus. Sėdėti namie be darbo negalėjau ir su tėvu darėva visas pastangas užsikabinti kurios nors tarnybos. Mėginau gauti stipendiją toliau mokyti, bet, kun. Gimzausko patarimas, nevykau Rusijon, nes tik ten galima buvo be didesnių pinigų mokyti.

Tarnybos Lietuvoje, kad ir menkos, beveik negalima buvo gauti, jeigu kandidatas nebuvo pravoslavijos priėmęs. Pagaliau tėvas ryžosi belstis į artimiausią įstaigą — Varėnos valsčių, — kad ten pas rusų raštininką (pisorių) bent prašymus žmonėms galėčiau išmokyti rašyti, nes ir tai tada buvo šiokis tokis verslas. Tokia proga greit pasitaikė. 1888 metais praužė pro Valkininkų apylinkes tokia audra, kokios neprisiminė nė seni žmonės. Per tą audrą labai nukentėjo miškai, ypatingai miškų ragai — išsišuliai. Miškai buvo užverstų liūziais ir išvirtusiais medžiais: beržais, pušimis ir eglėmis. Mano tėvas kaip stambus ūkininkas ir prie pinigų nupirko labai nebrangiai visą audros pagadintą mišką apylinkės miškuose. Nuo audros praužimo (lapkričio mėn.) per visą rudenį ir žiemą tėvas ir mano broliai trūsėsi miške, — kirtो ir gabeno medžius namo. Buvo prikrautas pilnas kiemas, paklonės ir patvorės. Reikėjo pagalvoti ir apie šios medžiagos parda-

buvo taikomi tie patys mokesčiai. Skirtumas buvo tas, kad sodžiuose su derlingesne žeme ūkininkai turėjo po mažiau žemės, — po 20 dešimtinį valakę, o blogesne žemėse valakas siekė (pvz. Dziakciuriuose) net 114 dešimtinį arba 310 akierių.

Varėnos valsčiaus ribose buvo du dvarininko Rasachacko dvarai: Marcinavos ir Pavardaunė bei Vozgirdonių dvarėlis — Kopcaus netoli Varėnos. Pavardaunės dvarą nusipirko tuometinis Varėnos poligono komendantas rusas, gen. Levandauskas. Dvarai buvo iš valsčiaus valdymo išimti, — jie buvo apskrities bajorų įstaigos žinioje. Visokie dvarų raštai bajorams buvo siunčiami tarpškai, per policiją. Tokiu būdu valsčius turėjo reikalų vien tik su valstiečiais — dvarininkų jis nelietė.

Valsčiaus administracija

Valsčiaus viršininku buvo laikomas viršaitis (staršina), trims metams renkamas. Gi tikruoju valsčiaus šeimininku buvo raštininkas, skiriamas valdžios neri-botam laikui. Jis turėjo būti pravoslavas ir rusas. Raštininko (pisoriaus) padėtis tais laikais valsčiuje buvo tokia, kokią turi šių dienų bolševikų politruakai (politiniai vadovai).

Kaimai buvo išskirstyti seniūnijomis (obščestvo). 3 — 4 mažesni kaimai sudarydavo vieną seniūniją, didesni kaimai ir bažnytkaimiai sudarydavo sau atskiras seniūnijas. Kiekvienoje seniūnijoje buvo žmonių išrinktas rinktinis (vibornas), kurio pareiga buvo teikti seniūnui pagalbą: išnešioti pakvietimus į teismą, į sueigą, duoti kariuomenei žyginius arklius (stoiką), naujo-

kams nuvežti ir t.t. Kaip seniūnas, taip ir rinktinis, rinkdavo trims metams. Gi viršaitis ir jo pavadotoja rinko seniūnais ir rinktiniais irgi trims metams. Be šių pareigūnų, buvo dar renkami iš kiekvienos seniūnijos po vieną teisėją, taip pat trims metams. Teisėjų sprendė ūkininkų bylas ir į valsčiaus administravimą (viršaičio, seniūnų ir rinktinųjų pareigas) nesikišo.

Dar kaimuose buvo dešimtininkai (desiatiskij). Jie buvo tiesioginėje policijos žinioje ir jų pareigos buvo pranešti policijai apie padarytas vagystes, įtartinę mirtį, skenduolių atsiradimą, sugautą vagį į policijos būstinę pristatyti, reikalui esant, jei daboklėje buvo areštuoti, tai juos saugoti ir panašiai. Dešimtininkai negaudavo jokio atlyginimo ir savo pareigas ėjo iš eilės. Vienais metais dešimtininku buvo laikomas vieno valako ūkininkas, kitais — kito. Paprastai apie įvykusias vagystes dešimtininkai policijai nepranešdavo, nes nebuvo tikslo. Jeigu ir pranešdavo, tai policijoje sakydavo: kas iš vežimo iškrito, tas žuvo; girdi, patys saugokitės. Pavogto arkliaus ūkininkai patys eidavo per turgus ieškoti arba duodavo ant mišų, kad Dievas vagis nubastų. Kai vagystės padarėdavo, ūkininkai nutardavo patys saugotis ir naktimis eidavo sargybon. Tam reikalui pasidarydavo krivulė — lazdos dydžio kreivą pagal. Juo kreivesnė krivulė, juo ji buvo laikoma garbingesne. Darydavo ją iš ažuolo, šakoto egliu (kadugio), paliekant aštrius šakų kamienus nenugėdžius, bet tyčia pasmailintus galus. Krivulė reikė ir valdžios ir pareigos ženklą. Kam ji buvo atnešama iš vakaro, tam reikėjo eiti sargybon. Atsisakyti nebuvo galima.

(Bus daugiau)

NAUJIENOS SIULO PIRKTI ŠIAS KNYGAS:

IV. MUZIKA

- Pavienu kopijų kaina nuo 50c. iki \$1.00
1. Choro repertuaras, A. Bačiulis. Išleista J. Bačiulio South Bostone. Nr. 1—3; Nr. 10—12.
 2. Lietuviškos Naujos Gėdynės Dainos. Juozas Lankelis. Nr. 2, Nr. 3, Nr. 5, Nr. 7, Nr. 9. po 1 egzempliorių.
 3. Muzikos veikalai, A. Bačiulis, So. Boston.
 4. "Piemėnėlis", "Audra prieš dieną", "Myliu".
 5. Chorams dainos. Serija Nr. 1—daina Nr. 7. Serija Nr. 2—daina 12. Serija Nr. 2—daina Nr. 10.
 6. Liaudies Dainos, Petruskų Mikas (Jojau dieną). Išleido J. Tananevičius.
 7. Liaudies Dainos, Juozas Tallat-Kelpša, Vilnius, "Švyturio" b-vės leidinys. Sasiuvinis III. — X.
 8. Liaudies Dainos, Tallat-Kelpša, "Švyturio" b-vės leidinys Sasiuvinis IV. Sas. V.
 9. Gailescio giesmės, Tallat-Kelpša.
 10. Mūsų Muzika, St. Šimkus. Brooklyn. Išleido autorius. Karių daina. 1 egz.
 11. Dainos dviem balsam. St. Šimkus. Ne dėl tavęs aš mergelė. Era mano brangi, Sunku man gyventi, Lopšinė, Pamylėjau vakar, Šią nedėlėlę.
 12. Stasys Šimkus. Dainos vienam balsui: a) Pamylėjau vakar, b) Vai varge varge, c) Vai pūtė, pūtė. \$0.50
 13. Mikas Petruskas. Iš muzikos srities, Chicago, Ill. "Lietuvos" spauda. 1909 m.
 14. St. Šimkus. Mūsų Muzika. Kur bakūžė samanota, solo.
 15. Nakturnas. Zvaigždutė ir aušta rytas, O laisve.
 16. Album Lithuanian Dances. V. Nickus, Chicago.

V. VISUOMENES MOKSLAI

1. Dr. O. Bauer. Kelias į socializmą. Versta iš vokiečių. Raseiniai, 1920 m., 36 puslapių. 50c.
2. M. Chaisin. Profesinės darbininkų sąjungos. Vertė J. Pakalka. Kaunas, 1922 m., 112 psl. 50c.
3. Ferdinandas Desmogita, Kunigų Celibatas, So. Boston, Mass., "Keleivio" spauda ir išdomis, 58 psl. 50c.
4. K. Kautski. Kas tai yra socializacija. Versta iš vokiečių. Šiauliai, 1920 m., 20 puslapių. 50c.
5. P. Lafargue. Labdarybė pirmiau ir dabar. Chicago, 1905 m., 36 puslapių. 50c.
6. Milukijada, 37 puslapių. 50c.
7. Pr. Naruševičius. Kas yra rusų socialistinė federacinė tarybų respublika. Kaunas, 1922 m. 31 psl. 50c.
8. Lietuvos Socialdemokratų Partijos XII suvažiavimas. Kaunas, 1925 m., 72 psl. \$1.00
9. O. Bauer, Bolševizmas ar Socialdemokratija? versta iš vokiečių kalbos, Klaipėda, 1922 m. 126 psl. 50c.
10. Vokiečių Nepriklaus. Socialdemokratų veikimo programa. Kaunas 1920, psl. 15. 50c.
11. K. Kautski. Koks reikšmės turėjo J. Laukio paskaita, Anarchistų Dora, parašė Petras Kropotkinas. "Lietuvos" spauda, 1909 m. 82 psl. 50c.
12. V. Paukštys. Apie Rusijos politines partijas. 50c.
13. Paul Lafargue, Nuosavybės išsivystymas nuo nuosavybės iki civilizacijos. Ilgaudo spaustuė, Chicagoje, 1913 m., 170 psl. \$1.00
14. A. F., Kaip susirinkimus kviešti, vesti ir jame dalyvauti. "Kultūros" leidinys, Šiauliai, 1921, 46 psl. 50c.
15. M. Chaisin. Laikšiai vartotojams, vertė J. Sondeckis, Šiauliai, 1922, 36 psl. 50c.
16. Frank Harris, Pasakojimai apie Jėzų, vertė A. Lalis. "Naujienu" spauda MCMXX, 42 psl. \$1.00
17. Arthur M. Lewis, sulietuvino A. J. Karalius. Draugiškos ir organizmų evoliucija. J. Ilgaudo spaustuė Chicago, III, 187 psl. 50c.
18. L. Krzywicki, Moralybės išsivystymas, sulietuvino J. A. Karalius. J. Ilgaudo spaustuė, Chicago, III, 1913 m. 120 psl. \$1.00
19. Socializmo Minties Blaivumas. \$1.00

VI. GAMTOS IR MEDICINOS MOKSLAI

1. Archibald Geikie. Geologija. Plymouth. 144 psl. \$2.00
2. Iksas. Koks dievas žmonės garbino senovėje. 1916 m., Boston, 271 psl. \$2.00
3. Dr. A. J. Karalius. Namų daktaras. Chicago, 1930 m., 174 puslapių. \$1.00
4. Ign. Končius. Ūkininko dangus. Šiauliai, 1925 m. 111 psl. \$3.00
5. Dr. J. Kulis. Išsivystymas vaisiaus gyvūnų. Chicago, 1907 m. 21 puslapis. 50c.
6. Dr. M. W. Meyer. Kada ir kokių būdu svietas susl. tvėrė. Chicago, 140 puslapių. \$1.50
7. V. Lunkevičius. Žemė. 1921 m. 48 psl. 50c.
8. Prof. J. Moore. Gyvybės pradžios įstatymas. "Kultūros" laida, Šiauliai. 52 psl. 50c.
9. K. Promyk. Aktyvi apsišaukimas. 1916 m. Chicago. 79 psl. 50c.
10. Osipovskis. Kraujo lašo kelionė. Šiauliai. 77 psl. \$1.00
11. Elise Reclus. Žemė pasaulio erdvė, vertė St. Matulaitis. 63 psl. \$1.00
12. N. Rubakinas. Stebuklai ir paslaptys. Šiauliai. \$2.00
13. N. Rubakinas. Iš tamsios praetis ir šviesą ateitį. Šiauliai, 1923 m. 220 psl. \$1.50
14. J. J. Trojanovskis. Augalas ir jo gyvenimas. II dalis. Šiauliai. 189 psl. \$2.00
15. J. J. Trojanovskis. Gamta ir jos reiškiniai. I dalis. Šiauliai. 72 puslapių. \$1.00
16. J. J. Trojanovskis. Gamta ir jos reiškiniai. III dalis. Šiauliai. 92 puslapių. \$1.50
17. J. J. Trojanovskis. Gamta ir jos reiškiniai. IV dalis. \$1.00
18. J. J. Trojanovskis. Gamtos mokslo vadovėlis. Žmogus ir gyvuliai. Šiauliai. 192 psl. \$2.00
19. J. J. Trojanovskis. Gamtos mokslo vadovėlis. Oras, vanduo ir žemė. Kaunas, 1924 m. \$2.00
20. H. Vagner. Pirmieji gamtos pasakojimai. Kaunas, 1922 m. \$1.50
21. Dr. T. Zell. Gyvulių protas. Chicago, 1915 m. 212 psl. \$1.00
22. Dr. A. Garmus. Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos T. M. D. leidinys. 172 psl. \$1.50
23. Dr. Max Verworm, laisvai vertė Dr. A. Garmus ir A. Rimka. Dvasios gyvenimo mechanika. T. M. D. 1916 148 psl. \$2.00
24. Nusbaum, Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus, vertė Šernas. "Lietuva", Chicago, 1900. 147 psl. \$1.50
25. P. Ledoux. Pirmosios pamokos iš gamtos mokslų. I dalis, vertė St. Matulaitis. 80 psl. \$1.00
26. P. Ledoux, 50 prirengiamųjų pamokų iš gamtos mokslų, vertė St. Matulaitis. 107 psl. \$1.00
27. M. Vagner, Laukose ir pievose, vertė A. Giedraitis, Kaunas 1921. Šviet. Minist. leidinys. 119 psl. \$1.50
28. Elise Reclus. Žemė pasaulio erdvė, vertė St. Matulaitis. 63 psl. \$1.00
29. M. Šalčius. "Tarp Pietų Amerikos gyvulių". Ištraukos iš Charles Darwinio kelionės Biglio laivu. "Kultūros" leidinys. Šiauliai. \$1.00

Norintieji įsigyti čia paminėtas knygas yra prašomi atsiųsti čekį arba Money Orderį tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois, o knygos jiems bus tuojau išsiųstos. Anksčiau spausdintų knygų kaina yra keliais centais aukštesnė, kad nereikėtų skyriam žymėti persiuntimo išlaidų. Knygų atsargos labai mažos, vargu visus galėsime aptarnauti. Kas anksčiau atsiųs užsakymą, tam pirma bus išsiųstos knygos.

NAUJIENŲ Administracija.

6-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — KETVIRTAD, GRUOD. 27, 1951

NAUJAUSIOS ŽINIOS IS PAVERGTOS LIETUVOS

Naujos rūšies liaudies kūryba

Jau iš seniau Vakaruose yra žinomos partizanų dainos, dainuojamos krašte aktyviųjų Lietuvos laisvės gynėjų. Dabar Vakarus yra pasiekusi nauja tos rūšies liaudies kūryba, kurios sukūrimą dalyvauja visa tauta, impulsyviai pareiškianti savo priešišką nusistatymą okupantams. Kadangi gyventojų buitis diena iš dienos vis sunkėja, todėl ir toji kūryba yra tiesiog šiurpi. Priešingiausi visam bolševikų režimui yra buvusieji valstiečiai, dabar pavergti kolchozininkais. Visai tai liaudies kūrybai vadovauja lyg nematomas tautos genijus. Nežinomų autorių sukuriama visa eilė naujų dainų, dainelių, anekdotų arba tos pačios dainos kitaip perfrazuojamos. Daug kur užtiksite, kad net kelerių metų vaikas įėjusi taip pasveikins: "Sveiki gyvi, kaip gyvenat kolektyve, penkos bobos traukia plūgą be stelvogos". Kitur vėl išgirs: "Lietuvi, prikašk liežuvį, nes valdo svetimi". "Du broliukai" taip perfrazuojami: "Du broliukai partiniai, du broliukai stribukai, tik aš viena komjaunolė grėbiu lanko šienelį. Man šienelį begrėbiant, kirtimėlį bekertant, ir atėjo partizanai, iš-tarkavo man dugną. Bėgsiu greitai tekina, pas tėvelį Staliną. Juo-zapėlį, daryk tvarką, nedaryki aš-trių tarkų" etc. Net patys komjaunoliai, savo tarpe, kai niekas negirdi, taip dainuoja: "Kas nori prie šitos valdžios gerą vietą gauti, turi išvertęs skūrą tarnauti" — ir smulkiai apdainuojama, kaip vyksta "socialistinė statyba". To-kios rūšies liaudies kūryba nutelkia gyventojus prieš okupantus ir kelia reikalingą kovingumą. Žmonės, nors ir užsidarę, tačiau keliai laikosi. Būdinga, jog šios rūšies kūryba daugiausia paplitusi ne tik tarp kolchozininkų, bet ir tarp paprastų darbininkų, kurie po tų yra smarkiausiai prieš bolševikus nusistatę. (Elta)

O anekdotų yra tiesiog begalės

Čia paminėsim vieną kitą būdingesni. Dabar Vakaruose aktualus keturių didžiųjų susitikimas. Panašūs susitikimai "apdainuojami" ir Lietuvoje. Ten taip pasakojama: "Nuvažiovo po karo Tru-manas pas Staliną ir Kremlių. Pa-valgė skanius pietus, po pietų dar išgėrė arbatos ir sako: 'Dėkui už arbatą'. — 'Kodėl tik už arbatą, jei suvalgei visus pietus?' klausia Stalinas. Šis ir paaiškina: 'Sviestas, kumpis, duona — vis-kas iš Amerikos, tik arbatą rusų, todėl už ją ir dėkoju'. Nuvažio-vo rusų Ivanas į Ameriką, žiūri ir dangoraižius, kraipo galvą ir vis niekaip negali suprasti. Tada vie-nas iš praeivių jį ir klausia: 'Ko tu taip stebiesi, ar dangoraižių aukštumų?' Bet Ivanas atsako: 'Ne, ne tai man rūpi, pas mus yra jų ir aukštesnių, tik man rūpi, kaip tuos visus trofejus nuo-leisti žemyn. Kam juos taip aukš-tai užkėlėt?' Tada praeivis su-prato, kad rusai rūpi, kaip visus tuos daiktus rusišką ipročiū pasi-glamti. Tik jis nesusigaudo, kaip juos nusigaboti žemyn. Ir tik-riausiai iš Vokietijos vežė trans-portą po transporto prisiidėję vi-sokių spintų, pianinių, komodu, ir kt. daiktų, kuriuos net Lietuvoje siūlė žmonėms keisti ir samagoną

ar "vodką". Plačiai žinomas pa-sakojimas, kodėl tik rusai laimė-jo pasauliniame konkurse premi-ją už geriausią paveikslą "Badas". Daug tokių anekdotų ir istorijelių pripasakoja net ir patys rusai. Ne vienas iš jų, pažinęs žiaurias gy-venimo sąlygas Rusijoje, užjaučia taip pat ir lietuvius. Darbas ten ne tik sunkus, bet tiek kolchozu-se, tiek ir fabrikuose normos tie-siog baisios, nepakeliamos net normalios sudėties vyrai, juo la-biau — moterims. Neatlikusi dar-bo normos ar neišpirksi savono-riskai "vidaš paskolas" išmes iš brigados, negausi atlyginimo, ne-turėsi iš ko gyventi. Visokios lenktynės ir socialistiniai iparei-gojimai darba dar daugiau pasun-kina. Jų atsakytį negali, o ipa-reigojimai eina tiesiog serijomis: spalio revoliucijos, prijungimo prie Sov. Sąjungos, gegužės pir-mosios ir t.t. Ne kartą pravedami šūkiai ir darbininkai verčiami ne tik normas išpildyti, bet jas net ir perviršyti. Tad ir neuostabu, kad per dieną moteris turi suvalkš-čioti mažiausia 40 km. Tokių "lenktynių" rezultatas — džiova. Atostogų pirmą kartą gali gauti "putovikai" — ir kurortus, kitaip sakant, dvi savaites į Palangą, jei esi prof. s-gos narys, o jei nes-tai ir jos negausi. I Krymą siun-tiami tik propagandiniais sume-timais, šiaip tektų už kelionę pa-čiam sumokėti. Kelionė į ten ir atgal su išlaikymu ne prof. są-jungos nariui atsieitų apie 4,000 rub. Visai kas kita, jei tave kom-partija įskaitys "pasizymėjusiu-kovov su fašistais". Gi jei nedir-bi (tikriau — neįstengsi), taip sa-kant, neišjungsi ir "socialistines lenktynes", būsi apšauktas liau-dies priešu, darbo drausmės lau-žytoju, uždarytas 6 mėn. į stovy-klą, pasiūstas į kolchozų arba ne-likštas į kalėjimą. Todėl tie vis-tikrieji darbo sakutnugariai ir yra smarkiausiai prieš bolševiki-nį režimą nusiteikę. Jie ir šios rū-šies liaudies kūrybos daugiausia į pasaulį paleidžia. (Elta)

leidžiami į apyvartą. Dalis žvejų kurių buvo pristatyta iš Kara-liaučiaus, kita dalis gauta iš Suo-mijos, Sovietams reparacijų są-skaita. Kaliniai statė kariniams vidutinio tipo laivams įtaisus.

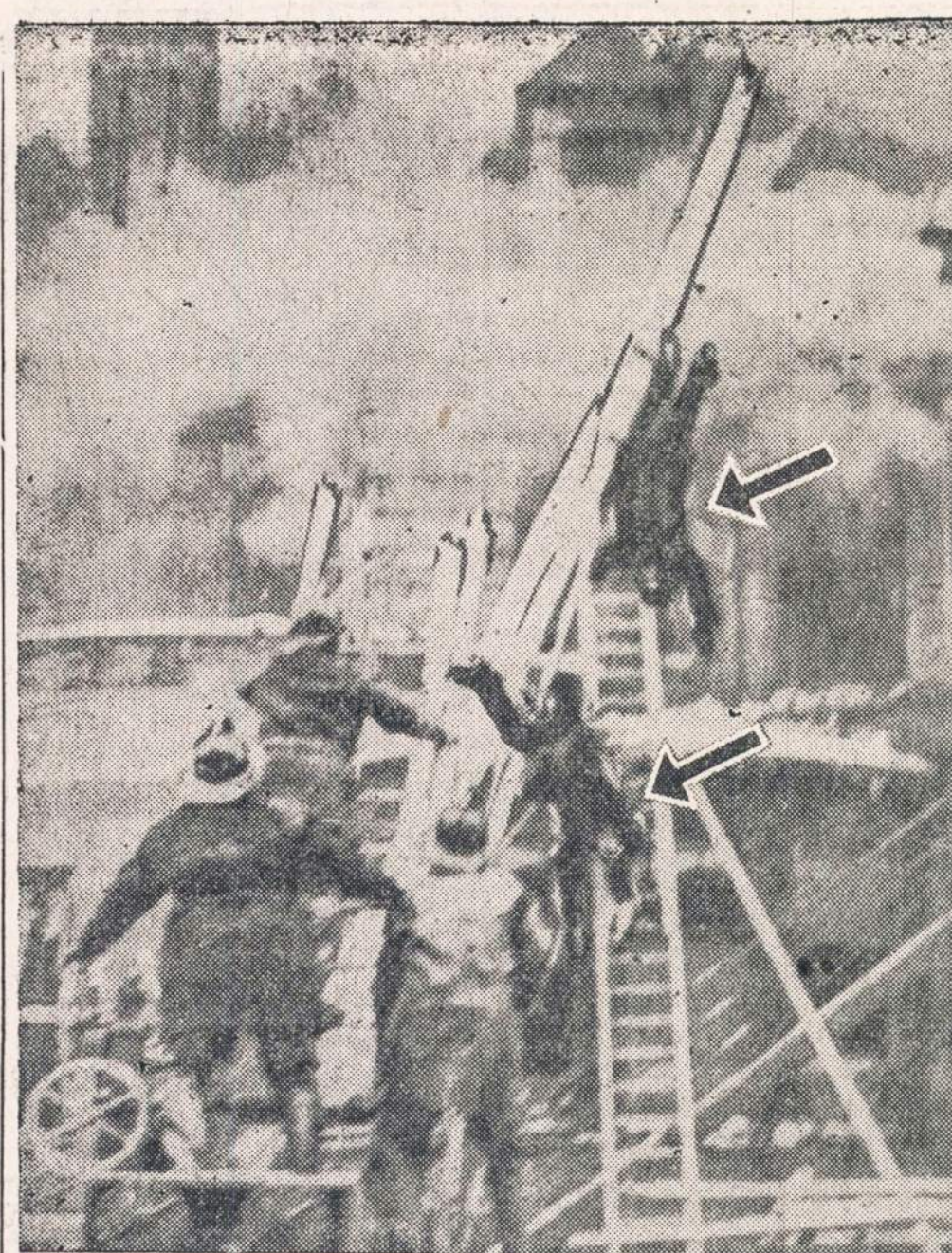
Yra bazė, kur reikia atiduoti visas žuvis. Ten žuvų priversta tiesiog krūvomis. Prie jos stovi nuolatos iš konservų fabriko at-siųstos mašinos, čia pat džiovyk-la, "ledininkai", su šaldytuvais specialūs vagonai žuviai pervažti. Atrodytų, kad tuo būdu Lietuvo-jie žuvis turėtų būti pakankamai, tačiau iš tikro Lietuvos gyventoi-jai iš tos visos žuvis masės gau-na tik galvas ir uodegas. Visa ge-roji žuvis vežama kariuomenei ir į Rusiją, kur ypač yra sutekta pirmos eilės karo pramonė. Lie-pojoje yra kita žuvis bazė. Lie-tuvos žvejai šiemet buvo apkal-tinti, kad pernai iš užplanuotų jų 18,000 tonų neprivežė 1,000 t. Šiemet žuvis įsakyta sugauti dvi-gubai daugiau. Žuvis taukų Lie-tuvoje palieka nebet tik tiek, kiek jų patenka į vaistines arba nuvagia rusai. Klaipėdai taip pat yra ir į Atlantą plaukti logerij, tik Sovietai neturi išistikimų žmo-nių, o leidimą gauti yra labai sun-ks. Šventojų yra didelė žvejų ar-telė motorinėms valstėms. Ten užplanuota padaryti didesnį uos-tą. Taip pat vis gausėja ir pajūrį atkeliamų iš kitur žvejų rusų. Į žvejų mokyklas, kurių Klaipėd-oje yra dvi, išslyk priėmė ir lietuvius, bet vėliau į jas pakankamai kan-didatų privažiavo iš visos Rusijos, todėl lietuviams, ypač kad jie tuos "visasajunginius kandidatus" užsiuolė, dabar į jas patekti pa-sidarė beveik neįmanoma. Jiems belieka nebet tik kolchozai. Taip pat smarkiai visur sustiprinta kontrolė. Kontrolės punktuose vi-sus krato, viską apieško. Net ka-pitono kajutės laive daroma kra-ta. Jei ras nors vieną žuvį, sus-ta-tys akta, — ir byla pakliūs į teis-mą.

Ar dar yra Lietuvoje išsilikusių knygų iš N. Lietuvos laikų?

— Žmonėse jų dar yra, — tei-gia Vakarus pasiekę pro gel. už-dangą mūsų tautiečiai ir iš Lie-tuvos atvykę vokiečiai pabėgėliai. Ne vienas iš jų yra perskaitęs aršią priešbolševikinę literatūrą nuo 1941 iki 1945 m., taip pat net Petručio atsiminimus. Tos knygos dar nėra sukaintos, bet jas lai-kyti vis dėlto yra pavojinga. Pa-prastai jos naikinamos per kra-tas, jei kur surandamos. Pradžios mokyklas lankantiems visos kny-gos ir vadovėliai jau "suvarkyti" pagal kom. partijos nurodymus. Panašiu būdu "tvarkomos" ir vi-sos kitos knygos. (Elta)

Lietuviškajame pajūryje

Lietuviškasis pajūris taip pat yra įgavęs kitą veidą. Klaipėdos uostas yra paverstas žvejų uostu ir norimas paversti "visasajungini-u 3 jūrų uostu". Žvejų uoste yra per 100 kurių. Per mėnesį už-planuota sugauti 30 tonų žuvis. Yra žuvų konservų fabrikas, an-trasias dar statomas. Griuliuose taip pat ruošiamasi statyti žuvis konservų fabriką. Solutėj įstei-gė vitamino A ir žuvis keptų fabrikas; žuvis taukai daug kur

Dešimt Chicago gaisrininkų buvo sužeisti, kai lūžo pakopos.

Pajūry, ypač prekybos uoste, daromi pratimai kelia išpūdį, jog sovietai ruošiasi karui. 1949—50 metais visoj Lietuvojeėjo mėsituose per butus tikrinimai, ir gyventojai nuo 16 metų buvo verčiami lankyti vakarinius sanitari-nius kursus. Kam buvo pripažinta mažiau darbo, tas buvo verčiamas būtinai. Net iš kolchozų siunčia-mi parengti kandidatai, daugia-sia moterys, ir sanitarių kursus, kur jos paruošiamos pirmajai pa-galbai. Šiemet ypač plataus masto sanitarinė "repeticija" buvo pra-vesta gegužės mėnesį Klaipėdoje. Buvo tikrinamas sanitarų pagėju-mas. Žmonės buvo gaudomi gat-vėse, vežami lyg tariaimi laivai, sanitarai vaikščiojo su dukau-kėmis, perrišinėjo "sueistuosius", kitus buvo nuvežę net į pirtį. Ne vienam per tuos "pratimus" ding-o net ir pinigėlis. Prie prekybos uosto vykdomi specialūs pratimai atrodo panašūs ir ruošimasi karo metu. Bet panašios "repeticijos" ne tik sanitarių, o ir ugniagesių daromos taip pat visoje Lietuvo-je. Prie kiekvienos imonės yra taip pat sanitarinės ruošos kursai.

3 FLATU medinis, 5, 6, 4. Ap-daryti porčiai. 2 karų garažas. Tuoj galima užimti 2 tuščius flatus. 2621 No. Wilton Ave., Delaware 7-6564.

GRAŽUS 6 KAMBARIU MURINIS COTTAGE North 16 ir 38 Ave. tuščias, tuoj galima užimti. Karštų van-denių šildomas, 2 karų gara-žas, platus lotas. \$14,900. Svoboda 4704 Cernak Olympe 2-6711.

AUTOMOBILES - TRUCKS Autai ir Sunkvežimiai

A & C MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų \$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO TAISYMAS - PARDAVIMAS Tel.: DANUBE 6-6887.

DAINA TELEVISION CO. 3120 So. Halsted St.

Mes taisome visokias SIVUAMAS MASINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirtį koja minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY 4222-43 Archer Avenue Tel.: CLIFFSIDE 4-6847

C. L. D. D.

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street Valandos: nuo 1-3 ir 7-8 Sėdėdintis ir nedėliam, uždaryti Subatomis nuo 1-3. Rez. 3241 W. 66th Place Phone REPUBLIC 7-7868

Dr. Z. Danilevičius GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Atidare ofisa 10748 So. Michigan Ave. Tel. Waterfall 8-3660 Prima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v. išskiriant šeštadienį ir sekmadienį, pagal susitarimą. Rezid.: 10838 S. Wabash Ave. Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036 Rezidencijos Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso valandos: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais ir 2 iki 4 po pietų Trečiadieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 11750 So. Parnell Avenue VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8-8 Tel. PULLMAN 5-8277

DR. C. Z. VEZELIS DANTISTAS 4645 SO. ASHLAND AVE. arti 47th Street Telefonas Yards 7-2246 Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro Sėdėdintis pagal susitarimą

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 So. Ashland Avenue Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8:30 ser., sub. ir ned. tik sutarus Ofiso Telefonas Yards 7-4787 Namų Tel. PROSPECT 6-1930 Jei neatsiliepė viršutiniai telefo nai, šaukite Midway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2951 West 63rd Street (netoli Sacramento Ave.) Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą Telefonas HEMLOCK 4-7899 Namų Tel. HILLTOP 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 6757 So. Western Avenue CHICAGO, ILL. Telefonai: Ofisas HEMLOCK 4-5849 Residencija HEMLOCK 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, 1:30-4:30, 7-9 vakaro Trečia, ir šeštadienį, tiktai susitarus

Yards 7-3526, Rez. FR 6-1874

Dr. Jonas Valaitis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS DR. G. J. BYLAIŠIS Vidus, nervų, vaikų gydytojas 4038 SO. ARCHER AVE. Rez.: 4437 So. Rockwell Street Val.: antr. 2-4, 6-8 p.m., šešt. 1-6 p.m., pirm., ketv. ir penkt. 6-8 p.m., o treč. 3:30-5 p.m., pagal susitarimą.

Ofiso tel.: Yards 7-1166 Rezid. tel. DANUBE 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 W. 35th Street Kampas Halsted ir 35th gatvės Valandos: 1-4 p.p. ir 6:30-8:30 val. kasdien, trečiadienį, uždaryta Šeštadienį, nuo 1 iki 4 po pietų. Rez.: 3247 S. EMERALD AVE

DR. A. JENKINS PHYSICIAN AND SURGEON (Lietuvius Gydytojas) 2500 WEST 63rd STREET Ofiso val. kasdien nuo 2-4 p.p. ir 7:30-9 vak. Šeštadienį, nuo 2-4 Trečiadienį ir sekmadienį, uždaryta Ofiso Tel.: PROSPECT 6-5838 Rezid. Tel.: REPUBLIC 7-9199

Emerg. Tel. KEDZIE 3-2868

Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue CHICAGO, ILL. Tel. LAfayette 3-3210 Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30 6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30 6234 ARCHER ROAD ARGO, ILL. Tel. SUMMIT 1580 Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. vak., treč., penkt. ir šeštadienį 3-8 val. vakaro

Ofiso ir buto tel.: OL 2-1381

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1336 SO. 49th COURT, CICERO Valandos: 10-12 kasdien; 6:30-9 antradienį ir ketvirtadienį; 10-12 4-6 šeštadienį. Kitu laiku susitarus. Butas: 1635 S. 48th Ct., Cicero.

Tel.: ofiso Grovehill 6-5399 rezid. Clivehill 4-7082

DR. A. MACIŪNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2423 WEST 63rd STREET (kampas 63rd ir Artesian) Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 val. popiet kasdien. Treč. ir šeštadienį, nuo 2-4.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS OFISAS: 2750 WEST 71st STREET (prie California Ave.) Valandos pagal susitarimą. Ofiso telefonai: Grovehill 6-1321 Jei neatsiliepia: VI 6-5900

DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 SO. ASHLAND AVE. (2-ras aukštas) Ofiso Telefonas: Yards 7-0554 Jei neatsiliepia šaukite: Res. Tel. Midway 3-2880 OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 rytų, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 8:30 vak. Sekmadienį, nuo 10 val. iki 12